

38.
ROŠEVI
DNEVI 2025

MOJ JEZIK, TVOJ JEZIK, NAŠ SVET

Jskd

JAVNI SKLAD REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA KULTURNE DEJAVNOSTI

ZBORNİK IZBRANE PROZE,
POEZIJE IN DRAME

38. ROŠEVI DNEVI 2025

MOJ JEZIK, TVOJ JEZIK, NAŠ SVET

Zbornik izbrane proze, poezije in drame

Celje, april 2025

CIP - Kataložni zapis o publikaciji

Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

821.163.6-93-82

ROŠEVI dnevi (38 ; 2025 ; Celje)

Moj jezik, tvoj jezik, naš svet : 38. Roševi dnevi 2025 : zbornik izbrane proze, poezije in drame : Celje, april 2025 / [uredila Barbara Rigler ; besedila izbrali Marijanca Ajša Vižintin in Selma Skenderović ; likovni prispevki učenci in učenke Osnovne šole Frana Roša, Celje ; foto Dejan Petrovič, arhiv OŠ Frana Roša]. - Celje : Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti, Območna izpostava, 2025

ISBN 978-961-7152-97-5

COBISS.SI-ID 229965315

38. ROŠEVI DNEVI 2025

MOJ JEZIK, TVOJ JEZIK, NAŠ SVET

Besedila sta izbrali:

Doc. dr. MARIJANCA AJŠA VIŽINTIN je znanstvena sodelavka na Inštitutu za slovensko izseljenstvo in migracije ZRC SAZU. Deluje na področju vključevanja učenk, učencev priseljencev v slovenski šolski sistem in razvija medkulturni model vključevanja. Raziskuje izseljevanje Slovenk, Slovencev, njihovo društveno delovanje in njihovo skrb za ohranjanje slovenskega jezika ter kulture po svetu. Za doktorsko disertacijo *Vključevanje otrok priseljencev prve generacije in medkulturni dialog v slovenski osnovni šoli* je prejela nagrado srebrni znak ZRC (2014). Koordinirala je nacionalni projekt *Le z drugimi smo* (2016–2021), pri katerem je na petih 16-urnih seminarjih sodelovalo več kot 10.200 pedagoških delavk, delavcev. Je avtorica več znanstvenih člankov in znanstvene monografije *Medkulturna vzgoja in izobraževanje: vključevanje otrok priseljencev* (2017) in sourednica znanstvene revije *Dve domovini/Two Homelands*. Sodeluje v domačih in mednarodnih projektih, povezanih z migracijskimi temami, udeležuje se slovenskih in tujih konferenc. V okviru mednarodnega podiplomskega študijskega programa *European Master in Migration and Intercultural Relations (EMMIR)* predava na Univerzi v Stavangerju na Norveškem kot docentka Univerze v Novi Gorici. Je predsednica nagrade za spodbujanje veselja do branja – sončnica na rami (KUD Sodobnost International).

SELMA SKENDEROVIĆ (2001) je študentka slovenskega jezika in primerjalne književnosti, od nedavnega tudi urednica antologije sodobne slovenske kratke pripovedi mladih avtoric in avtorjev (*Polževi razmisleki*, 2023). Poezijo in prozo objavlja na različnih literarnih platformah in v zbornikih, kot so Poetikon, Mentor, Zvon, Kralji uli-

ce, Vrabec anarhist, literarna priloga Latice, ki jo izdaja Bošnjaška kulturna zveza Slovenije. Sodeluje pri medkulturnih in mednarodnih projektih, s katerimi ozavešča javnost k večji strpnosti do priseljenih, npr. Medkulturno sobivanje, Iniciativa za tuje študente, mednarodno obmejno srečanje Forum Tomizza. Je dvakratna dobitnica nagrade blisk (2020, 2021), ki se podeljuje v sklopu Šinkovčevih dnevvov poezije. Pri 19 letih je kot najmlajša avtorica zmagala na Festivalu mlade literature Urška 2020. Leto pozneje je izšel njen kratkoprozni prvenec *Zakaj molčiš, Hava?*, ki je že preveden v angleščino, črnogorščino in bosanščino, prevaja pa se v srbsščino, nemščino, poljščino in španščino. Javna agencija Republike Slovenije za knjigo je Selmo Skenderović kot mlado pisateljico z njeno knjižno prvenko izbrala za projekt Readers of Europe 2022, oktobra 2022 je bila avtorica nominirana za nagrado miru, novembra 2022 pa je bila njena knjiga nominirana za *najboljši literarni prvenec*. Leta 2023 je na knjižnem sejmu v Sarajevu prejela nagrado za najboljšo mlado avtorico. Njena knjiga je vključena v evropski projekt Story Valley, ki mlade spodbuja k iskanju in obnavljanju zgodb različnih kultur ter obravnavanju migracij.

BARBARA RIGLER (1972) je na Javnem skladu Republike Slovenije za kulturne dejavnosti je zaposlena že 25 let. Od leta 2013 je pri JSKD producentka za literarno dejavnost. Deluje kot mentorica, urednica, novinarka, knjižničarka, učiteljica. Je navdušena bralka dobre literature.

Uvodnik: Marijanca Ajša Vižintin

Ocene nagrajenih besedil: Selma Skenderović

Naslov zbornika: MOJ JEZIK, TVOJ JEZIK, NAŠ SVET

(izbrani naslov je naslov letošnjega literarnega natečaja, ki sta ga predlagali članici strokovne komisije)

Avtorica logotipa Roševih dni: Tina Pregelj Skrt

Avtor fotografij: Dejan Petrovič

Slika na naslovnici: *Odsev stolpnic v vodi*, avtorica Lana Kruh, 8. a

Izbrane ilustracije:

Alina Alić, 6. A

Lejla Alić, 4. B

Gloria Banovič Pajk, 6. A

Tim Bohinc, 7. B

Eva Cvijanović, 4. A

Ela Čremožnik, 9. B

Eva Fijavž, 9. B

Mark Gobec, 6. A

Max Harb, 6. A

Mark Herbaj, 4. B

Zoja Karničar, 4. A

Lana Kruh, 8. A

Alja Lotrič, 9. B

Mia Marot, 4. B

Nejc Ratej, 6. A

Lara Rošer Volasko, 6. A

Olsa Statovci, 9. A

Maša Vodišek, 9. B

Allina Volmajer, 9. B

Neja Založnik, 6. A

Trina Zrnić, 9. B

Njihov mentor je likovni pedagog: Dejan Petrovič.

Organizacijski odbor:

Vojin Mlinarevič, ravnatelj OŠ Frana Roša, Celje

Lucija Hajnšek, knjižničarka na OŠ Frana Roša, Celje

Mojca Pliberšek, učiteljica na OŠ Frana Roša, Celje

Sebastjan Volavc, JSKD OI Celje

Tatjana Vidmar, JSKD OI Velenje

Barbara Rigler, JSKD RS

SEZNAM MLADIH LITERATOV, sprejetih v literarno delavnico 38. ROŠEVIH DNI 2025, po abecednem redu

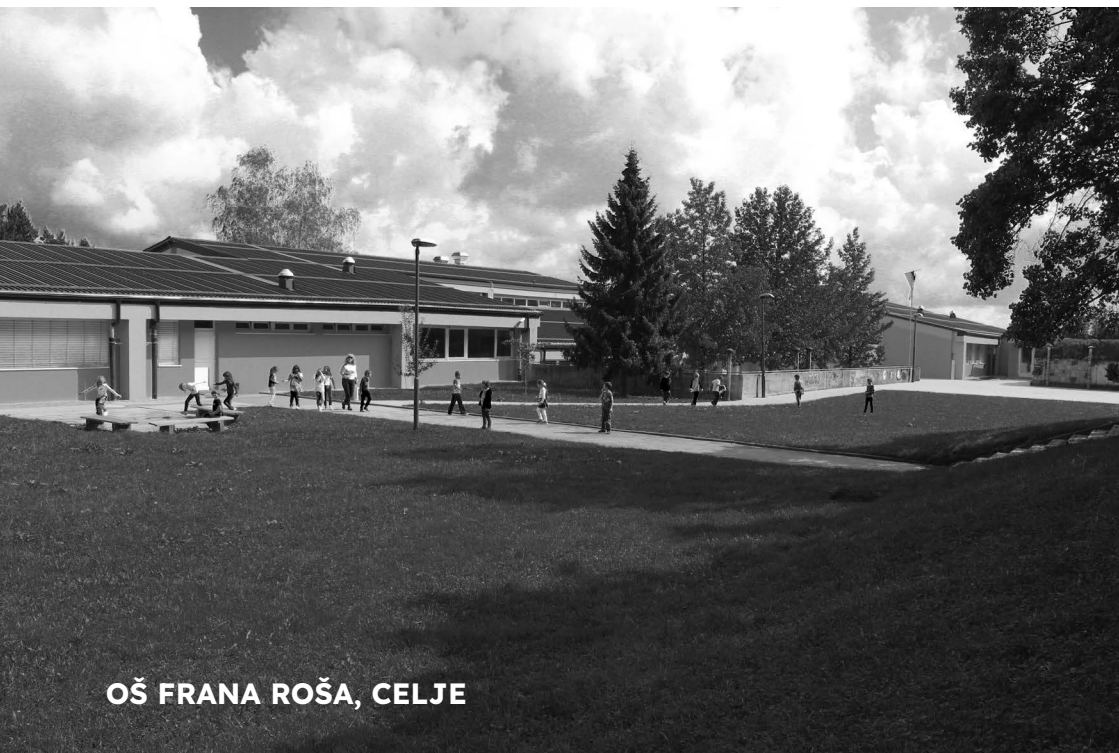
NAGRAJENE AVTORICE:

- 1933, **Sofija Larikov**, 9. razred, mentorica Nuša Ščuka, OŠ Vič (proza, *To noč je vsak lahko, karkoli si želi biti*)
- ML, **Maša Lesjak**, 9. razred, mentorica Suzana Filipčič, OŠ Petrovče (poezija, *Moj jezik, tvoj jezik ...*)
- HARMONIJA21, **Loriana Turnšek**, 9. razred, mentorica Marija Kronovšek, OŠ Polzela (poezija, *Iskanje svetlobe v temi, Ujeta*)
- Marjetica100, **Zoja Vidmar**, 9. razred, mentorica Katja Janič, I. OŠ Celje (poezija, *Moj jezik, tvoj jezik, naš svet*)
- PERO, **Kaja Žafran**, 9. razred, mentorica Romana Daugul, III. OŠ Celje (proza, *Pesem vetra*)

ZA LITERARNO DELAVNICO IN OBJAVO V ZBORNIKU SO IZBRANI ŠE:

- LUDVIK1, **Lara Brajović**, 8. razred, mentorica Nataša Colja, OŠ Ludvika Pliberška Maribor (proza, *Moj jezik, tvoj jezik, naš svet*)
- OKCED, **Filip Dečko**, 8. razred, mentorica Jasna Brenčič, OŠ 8 talcev Logatec (poezija, *Vesolje*)
- Fran, **Tisa Hočevar**, 9. razred, mentorica Irena Pleterski, OŠ Frana Metelka Škocjan (proza, *Moj jezik, tvoj jezik, naš svet*)
- Srečka, **Maja Jereb**, 9. razred, mentorica Anamarija Zorč, OŠ Rovte (proza, *Sreča*)
- Jabolko, **Mia Maria Knez**, 9. razred, mentorica Sanja Jazbinšek Sever, OŠ Šalek (poezija, *Poslednji srečno*)

- *ptm2410*, **Maja Kolarič**, 9. razred, mentorica Katarina Kikec Bokan, OŠ Gornja Radgona (poezija, Pazi; Ali bi me takrat ljubil?)
- *NK*, **Neli Kramaršek**, 9. razred, mentorica Suzana Filipčič, OŠ Petrovče (poezija, Vsi smo samo ...)
- *GLAVCA*, **Luka Lampret**, 9. razred, mentorica Sonja Lenarčič, OŠ Kidričevo (poezija, Kdo sem jaz?, Prijateljstvo)
- *POGLED*, **Alja Lotrič**, 9. razred, mentorica Maja Verhovšek, OŠ Frana Roša, Celje (proza, Nova učenka, novi SUB)
- *Izperspektiveizobčenih*, **Mateja Medved**, 9. razred, mentor Stane Škarja, OŠ Šmartno (drama, Iz perspektive izobčenih)
- *Opazovalka*, *Lana Mirt*, 9. razred, mentorica dr. Ana Koritnik, OŠ Miklavž na Dravskem polju (proza, Moj jezik, tvoj jezik, naš svet)
- *PIKICA*, **Lina Pečenko**, 9. razred, mentorica Anamarija Lah Šuster, III. OŠ Celje (poezija, SMS)
- *JEZIK GLASBE*, **Marija Plaskan Hodnik**, 9. razred, mentorica Mojca Cestnik, OŠ Polzela (poezija, Skozi prste govorim; Morilec objemov)
- *SVETA TROJICA*, **Filip Podržaj**, 8. razred, mentorica Aleksandra Lorbek, OŠ Istrskega odreda Gračišče (proza, Moj jezik, tvoj jezik, naš svet)
- *IER*, **Izabela Evelin Rozman**, 9. razred, mentorica Katarina Leban Škoda, OŠ Sostro (poezija, Povej mi)

OŠ FRANA ROŠA, CELJE

UVODNI POZDRAV RAVNATELJA

USTVARJALNA MOČ MLADIH NA NATEČAJU 38. ROŠEVI DNEVI

Dragi mladi literati, spoštovani mentorji!

Roševi dnevi so že osemintridesetič dokaz, da ima mladost svoj glas, svojo zgodbo in svojo ustvarjalno moč. Vsako leto znova se srečamo z razmišljanji, občutji in idejami mladih avtorjev, ki skozi svoje pisanje osvetljujejo svet okoli sebe in zarisujejo nove poti v literarnem ustvarjanju.

Ponosni smo, da lahko kot gostitelji na Osnovni šoli Frana Roša soustvarjamo to izjemno tradicijo, ki ne le spodbuja mlade k pisanju, temveč jim daje tudi priložnost, da svoj glas delijo s širšo skupnostjo. Literarne besede, stkane iz domišljije, izkušenj in poguma, imajo moč, da nas povezujejo, spodbujajo k razmišljanju in nas vodijo v globlja razumevanja sveta.

Letošnja tematika Moj jezik, tvoj jezik, naš svet nas opominja, da je jezik več kot le sredstvo izražanja – je most med različnimi kulturami, generacijami in pogledi na življenje. S pisanjem ne odkrivamo le sebe, temveč se tudi povezujemo in soustvarjamo svet, ki temelji na sočutju, strpnosti in medsebojnem spoštovanju.

Iskrena hvala vsem mentorjem, ki s svojo predanostjo spodbujate mlade k ustvarjalnosti, jih usmerjate in jim odpirate vrata v svet besed. Hvala tudi vsem sodelujočim šolam in soorganizatorjem, ki omogočate, da Roševi dnevi ostajajo pomemben literarni dogodek.

Mladim literatom želim, da pogumno stopajo po poti ustvarjanja, raziskujejo in iščejo svoj edinstven izraz. Naj bodo njihove besede svetloba, ki razsvetljuje nove poti in navdihuje prihodnje generacije.

Lep literarni pozdrav

*Vojin Mlinarevič,
ravnatelj OŠ Frana Roša, Celje*

UVODNA BESEDA

NAŠ SVET, KI GA SKUPAJ SOUSTVARJAMO, JE PISAN

Na natečaj za Roševe dneve 2025 z naslovom MOJ JEZIK, TVOJ JEZIK, NAŠ SVET je 35 mentoric in mentorjev z 32 osnovnih šol prijavilo 46 prispevkov mladih književnih ustvarjalk in ustvarjalcev iz 8. ali 9. razreda. V komisiji sva bili na pobudo Barbare Rigler, za kar se ji najlepše zahvaljujema, Marijanca Ajša Vižintin in Selma Skenderović. Dobili sva zahtevno in častno nalogo, izbrati 20 favoritinj/favoritov, med njimi pa 5 najboljših književnih besedil.

Večina med nami nas je izjemno ponosna na svoj materni jezik, ki ga nosimo s seboj po svetu, kamor koli gremo. Materni jezik je najlažje ohranjati, razvijati in negovati, če se rodimo kot del večinskega prebivalstva, če imata oba starša isti materni jezik in če se selimo znotraj države, v kateri smo bili rojeni. A mnogi med nami živijo precej bolj kompleksna jezikovna in družbena življenja. Nekateri imajo dva materna jezika, s katerima so odraščali v svoji družini, drugi so pripadnice in pripadniki manjšin ali priseljeni v Slovenijo ali izseljeni iz nje, tretji so se selili večkrat. Njim ohranjati, razvijati in bogatiti svoj materni jezik je precej bolj zahtevno. Gre za zavestno odločitev, ki terja mnogo osebnega angažmaja. Govorila sem s priseljenimi v Slovenijo ali izseljenimi iz Slovenije, s pripadnicami in pripadniki manjšin o tem, koliko truda vlagajo v svoj jezik in kulturo, da se ne utopi v morju večinske, ki jih obdaja. Iščejo poti in vezi, da živita in se ohranjata oba jezika, tako njihov prvi kot tisti, ki prevladuje v družbi. Živijo v obeh svetovih, tako v svoji izvorni državi kot v novi, v kateri delajo in ustvarjajo, če so se preselili. Če se preselijo otroci v mlajših letih, se lahko tudi zgodi, da večinski jezik postane jezik ustvarjanja, prvi jezik. Ali pa tudi ne.

Naš svet, ki ga skupaj soustvarjamo, je pisan. Vedno je bil, je in bo pisan, ker smo se ljudje vedno selili, se selimo in se bomo selili.

Včasih se selijo tudi meje, ne ljudje, in tako postanejo ljudje pripadnice, pripadniki manjšin, če se jim je uspelo izboriti si svoje pravice. Ljudje se selijo, ker tako želijo zaradi študija, ljubezni, kariernih priložnosti – ali ker se morajo seliti, če jih v to silijo slabše družbeno-gospodarske razmere v izvorni državi ali versko, etnično, jezikovno, spolno idr. nasilje. Potem je treba neke drugje začeti od začetka, in to ni enostavno.

Precej lažje je, če so uradne politike vključujoče, če imajo otroci možnost šolanja, če se starši lahko zaposlijo in imajo dostop do zdravstvenih storitev enakopravno kot večinsko prebivalstvo, če lahko priseljeni čim prej pridobijo stalno bivanje in državljanstvo, če je omogočeno združevanje družine in so razviti drugi podporni mehanizmi vključevanja v družbo. Tudi če je vključevanje integracijsko in inkluzivno naravno, ne pa asimilacijsko, se je tako v šoli kot širše v družbi treba soočati z diskriminacijo in krivicami, se o tem odkrito pogovarjati, presegati predsodke in skrbeti za vključevanje.

Če bi se preselila kamor koli po svetu, bi doma s svojima otrokoma govorila svoj jezik, tega mi ne bi mogel nihče vzeti. V mojem primeru je to slovenščina, to je moj najjezik. Ne glede na to, koliko drugih jezikov govorim, v nobenem drugem ne morem izraziti tolikšne globine, lepote in miline, izkazati toliko nabranega znanja in izkušenj, ki sem jih gradila vse svoje življenje, kot to lahko storim v svojem maternem jeziku. Tudi ljudje, ki so se priselili v Slovenijo ali so se iz nje izselili po svetu, so tako zelo ponosni na svoj materni jezik, kot sem sama na svojega. No, večina.

Slovenščina ni edini materni jezik prebivajočih v Sloveniji. Svoje druge materne jezike imajo pripadnice in pripadniki manjšin v Sloveniji, to so italijanščina, madžarščina, prekmurska in dolenjska romščina, materni jeziki priseljenih pa so albanščina, bosanščina, srbsščina, hrvaščina, črnogorščina (nekateri še vedno pravijo, da je njihov materni jezik srbohrvaščina, uradni jezik Jugoslavije do 1991), farsi, arabščina, kitajščina, angleščina, ukrajinščina, ruščina in še mnogi drugi.

Prebivalke in prebivalci, državljanke in državljani, živeči in delujoči v Sloveniji, niso rojeni samo v Sloveniji, ampak so od marsikje priseljeni. Naši materni jeziki so različni, in to je tisto, kar dela naš svet pisan in lep.

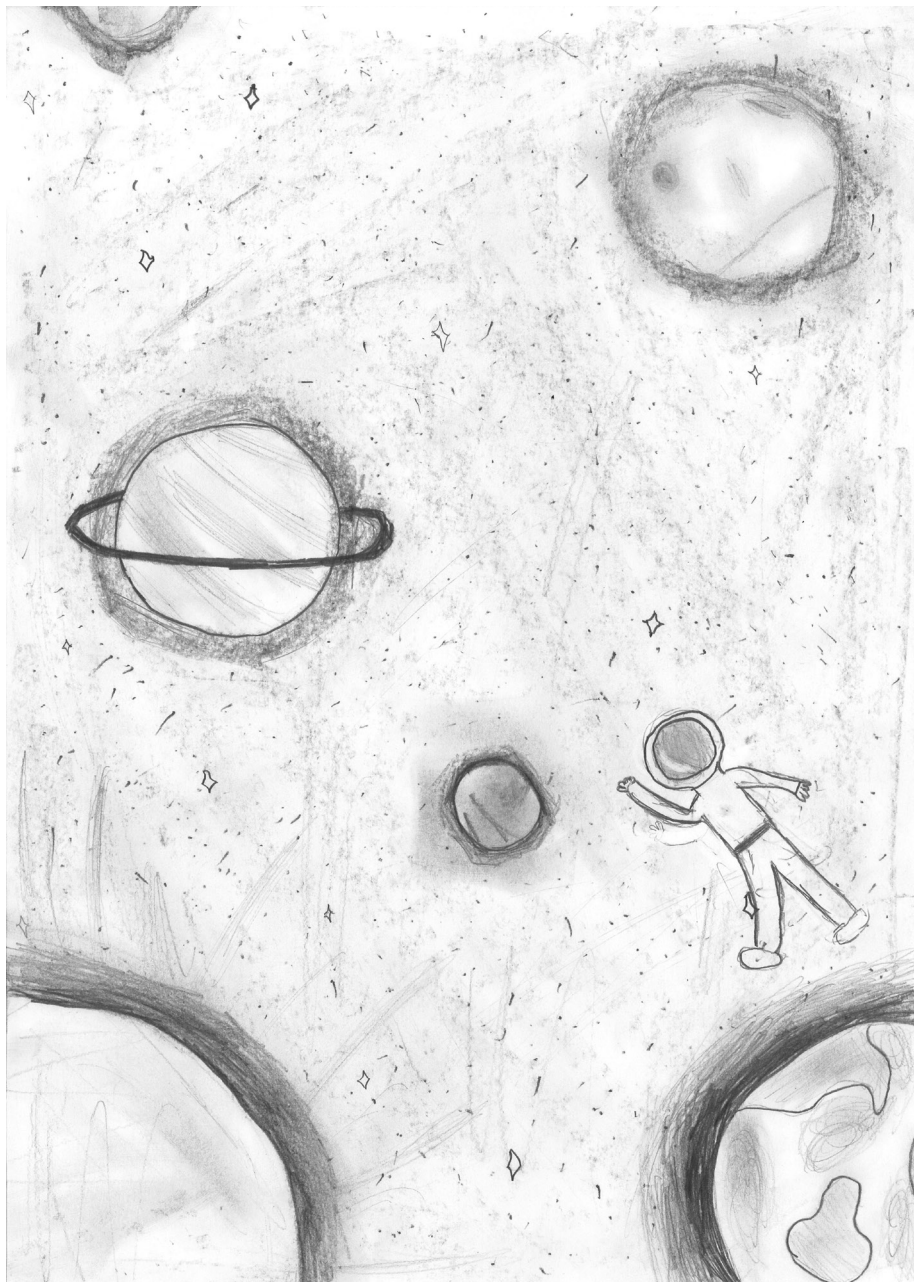
Nekateri uporabljajo svoje jezike zgolj za preživetje in delo, drugi se vanje poglobljajo, potapljajo, jih raziskujejo, občudujejo in soustvarjajo. Med slednje sodijo tudi mentorice in mentorji, ki spodbujajo mlade k ustvarjanju, ter mlade ustvarjalke in ustvarjalci, ki so ustvarjali in prispevali svoje književne stvaritve za Roševe dneve. Ni lahko pisati, še težje je napisano poslati v svet, se razkriti in izpostaviti, dati v presojo napisano, včasih globoko in intimno, drugič iskreno in družbenokritično, ponekod razmišljujoče ali preprosto zapisano, kot se je utrnilo.

Nekateri niste razmišljali le o jeziku in vključevanju prišlekov, ampak tudi o družbi, odnosih v šoli, med vrstnicami in vrstniki, o vaših strahovih, samoti, ljubezni, smislu bivanja in vztrajanja. Vse to seva iz vaših izbranih besedil. Iskreno upam, da se boste v naslednjih letih brusili in medili v pisanju še naprej in da bomo še slišali o vas.

Dr. Marijanca Ajša Vižintin

NAGRAJENA BESEDILA

po abecednem redu

TO NOČ JE VŠAK LAHKO, KARKOLI SI ŽELI BITI

To noč je ime in poreklo le niz črk, zvok v vetru.

To noč se ne spi, se ne sedi zraven domačega ognjišča. To noč se pleše in pripoveduje zgodbe o davno izginulih spominih, ki se k nam vračajo v valovanju pesmi in melodij. Tisti, ki jih znajo peti in izvabljeni iz glasbil, delijo svoje znanje med navadne ljudi, s prvimi žarki jutranje zarje pa utihnejo za celo leto, čakajoč, da se ta noč spet vrne. Čakajoč, da se vrne sladkasti vonj sivke in slaščic s cimetom. Čakajoč, da se vrne ritem udarjajočih podplatov po tlakovanih ulicah, nemirnih v zibelki plesa. Čakajoč na dan, ko bo vsak lahko, karkoli si želi biti.

Ko je bil še majcen deček in ni vedel veliko, nikoli ni smel vstopiti v prestolno dvorano med praznovanjem. Niti pokukati v špranjo pod vrati ni smel. Je pa lahko poslušal. Ponavadi je sedel na hodnik, kar na goli kamen, se stisnil k steni in zaprl oči. V dvorani se je dogajalo. Slišal je različne glasove, kdaj vesele, kdaj malo jezne, a nikoli žalostne. Slišal je drsanje težkih moških nog in drobencljanje ženskih čevljev. In takrat, ko je več ur zmrzoval na tleh, si je z vsem srcem želel, da bi lahko vstopil. To željo je nosil v sebi več let, se pridno učil in rasel. Sanjal o dnevu, ko bo tudi sam del te velike skrivnosti. In čas je tekel naprej ...

Želi si pobegniti. Se zapreti v sobo in nikoli več priti ven. Marmornate stene, visoki oboki ... Danes ga njihov zatohli objem duši, mu stiska rebra v prsnem košu in ne pusti zraku do pljuč. Ni vedno tako. Ko prihaja v prestolno dvorano pozno zvečer, se zlekne na zloščena tla in odpre knjigo, se počuti drugače. Svobodno. Ampak to noč ... Vrtinec obrazov in razkošnih oblačil mu zamegli pogled, vonj tisočerih

parfumov pa skali jasnost misli. Počuti se ujetega. Kot divja žival, v katero so lovski psi zasadili čekane. Prsti se mu samodejno ovijejo okoli hladnega stekla okrašenega keliha. Konec koncev, kmalu nihče v prostoru ne bo več trezen. »Vam ne priporočam,« se oglasi za njegovim hrbtom. »Sumim, da ni navadno vino, vaše visočanstvo.« Princ počasi spusti kozarec in pogleda čez ramo. »Ah, mene je pa že skrbelo, da te ne bo,« mu uide majcen nasmeh. Oseba za njim je vredna opisa in je v dvorani privabljala radovedne poglede. Visoka, izrazito vitka postava ni kazala niti pedi gole kože. Barvita tkanina se je ozko prilegala telesu in ni imela ne šivov, ne gumbov. Celo čevlji in rokavice so bili del enega in istega sistema zlate vezenine ter vzorca iz tribarvnih rombov. Vijolična, srebrna in črna – barve kraljeve rodbine. Obraza se prav tako ni videlo. Zakrivala ga je bela porcelanasta maska s črno obrobljenimi očmi in ustnicami, spajajoča se z visokim platnenim pokrivalom, izpod katerega ni pokukal niti en pramen las. »Le kako ne bi prišel? Zabava brez dvornega norca ne more biti popolna,« zacingljajo kraguljčki na koncih rokavov in klobuka, ko se postava zasmeje. Da se lahko nekdo tako sproščeno smeje ... Prav zato ga je princ takoj vzljubil. »Bi mi zdaj povedal, zakaj sem se moral odpovedati pijači, Hju?« Vozel v prsih mu malo popusti, glavobol samo še zamolklo utripa nekje v zatilju. »Dekle, ki vam jo je prineslo, ni naše. Nikoli je še nisem zapazil, ni je bilo med novinkami. Prav tako dvomim, da se je grof Attal kar tako pogovarjal z njo na hodniku malo pred začetkom večera.« Glas, udušen zaradi maske, izdaja vražje veselje lastnika. Kot da se mu zdi vsa situacija na smrt zabavna. Prav to veselje se prenese tudi na do tega trenutka sključeno pojavo najstarejšega kraljevega sina. V kot sence v kotih temnih očeh se nekaj zasveti, ko si odmakne snežno bele lase z ostrega obraza. »Sploh nočem vedeti, od kod nekdo na tvojem položaju toliko ve.« Hju se šaljivo prikloni, križajoč svoje dolge noge v čevljih z zavitim koncem. »Se popolnoma strinjam. Ni vam treba vedeti.« Princ dvigne kozarec z vinom nazaj k ustnicam in z očmi poišče svojega morilca v množici. Nasmehne se drago opremljenemu aristokratu, ki prebledi od groze,

ko se njuna pogleda srečata. »Me bo ubilo, če spijem?« tiho zašepeta. »Poskusite, pa bomo videli,« mu zašepetajo v odgovor. Sliši se bližje, kot bi moralo biti. Kot da bi mu govorili na uho. »Če bi to rekel kdor koli drug, bi se lahko kar lepo poslovil od lastnega življenja.« Zdaj se mu že zdi, da čuti toplo sapo na vratu. Mogoče se mu meša. »Sem tako poseben, da mi ne bi našli zamenjave?« Prav zares ne. Hju je edinstven in vse kaže, da to čudovito razume. Capin je prišel pred nekaj leti in obarval življenje dvora v nekaj novega in pisanega, v nekaj ciničnega in grobega, a nič manj resničnega, kot vse skrite za okriljem šal ostre besede. Princ ne odgovori. »Vso krivdo, če se zgrudim mrtev, preložim na te,« si zvrne krvavo rdečo tekočino po grlu.

Ni umrl. In še vedno sedi za to prekleto kamnito mizo. Žal. Malo po svojemu samomorilskemu podvigu s strupom mu je Hju naskrivaj podal ampulo z grenkim zelenkastim sirupom, ki jo je pod budnim norčevim očesom moral takoj izprazniti, zato niti slabosti ni začutil. Ampak vsa ta farsa je stala svojega denarja. Grof se je pobral takoj po očesnem stiku s svojo neuspelo žrtvijo in sprožil salvo smeha med njo in njenim rešiteljem. Naredil je poglobitno napako in pozabil, da ni edini, ki si želi prinčeve smrti. In da princ nikoli ni sam. »Se spet dolgočasite, vaše visočanstvo?« Kraljevski naziv iz teh ust zveni prav boleče posmehljivo. »Zakaj si ne bi šli ogledat letošnjega ulova? Prav lepa zbirka, moram priznati,« pomigne okrašena maska v smer gruče mladih deklet. Plemiške hčere. »Saj nič ne vidim za vsemi čipkami in zlatom, ki so ga obesile nase.« Ne glede na vse prigovarjanje matere se princ ni hotel poročiti. In do nadaljnjega se tudi ne misli. Vse te bogate ženske z visokimi pričakovanji ... Misel, da bi se povezal s katero izmed njih, ga spravlja ob pamet. »Saj si ti tukaj zadolžen za moje veselje. Naredi kaj.« Hju otrpne. Skloni glavo na stran. »Naj naredim kaj?« se mu komaj opazno zatrese glas. Ampak ne od živčnosti ali strahu. Od pričakovanja. »Točno tako. Nekaj, kar mi bo všeč.« Od strani njun pogovor ni nič posebnega. Glede na nasmeške

in hihitanje prestolonaslednika bi lahko navaden opazovalec sklenil, da dvorni norček preprosto zabava gospodarja s šalami. Nekdo bolj pozoren bi lahko opazil krvoločen nadih v raztegu ustnic, ampak bi to pripisal črnemu humorju, ki je tako priljubljen med višjimi sloji družbe. »Nekaj, kar bo všeč vam? Ali vsem?« Trenutek tišine. »Meni.« Ko se v dvorani naenkrat ugasnejo vse luči, večina množice utihne. Ko na sredo plesišča stopi samotna figura, utihne še preostanek.

Zasliši se glasba, čeprav nikjer ni nobenih glasbenikov. Zasveti lestene in ustvari otoček svetlobe, ki objame do tedaj skrito za tančico teme pojavo. Z rokami, iztegnjenimi v zrak, stoji čisto negibno. Niti dvigovanja prsnega koša se ne da zaslediti. Kot da sredi sobane stoji kip. Čudoviti marmornati kip. A tedaj se zgane. Poudarjeno počasi spusti roke v takt z melodijo in se elegantno prestopi. Množici zastane dih. Ko se premakne naslednjič, so robovi telesa videti zamegljeni in nejasni. Kot pri prividih, ki se tako radi priplazijo v sanje. V rokah se ji pojavita dve dolgi bodali. Ročaja, izdelana iz slonovine, zdrsneta med tankimi prsti v zrak, ko jih vrže. Zavrtita se in padata ... Dol, v že spet iztegnjene roke. Tihi valček postane malo hitrejši in tudi postava v karirastem kostumu zapleše hitreje. Premika se gladko in po mačje, vsak gib je odločno izpeljan do idealnega konca, žarki svetlobe se prelivajo po beli površini maske. Nekaj na njej potegne vsakega, ki jo vidi, v transu podobno spokojnost in občutek dovršenosti. In nobeden ne opazi, da bodali ne pristaneta vedno v dlaneh s skoraj dekliškimi zapestji. In nobeden ne opazi majhnih lužic krvi, ki se razlijejo po tleh kot gosto rdeče vino. In nobeden ne opazi, kako svetlo gori plamen v prinčevih očeh.

»Lahko vstopim, vaša visokost?«

Princ položi prste na kljuko in odpre vrata. V njegovi sobi ni ničesar, kar bi spominjalo na kraljevsko razkošje. Tega preprosto ne bi prenesel. Prav zato zdaj sede na preprosto ozko posteljo in se zastrmi v

Max Harb, 6. a

poznega gosta. Ura je že davno odbila polnoč. »Attal je mrtev pa sem pomislil, da bi vas utegnilo zanimati.« Ne zanima ga. Saj je že tako ali tako vedel, da staremu grofu ni več ostalo veliko časa. »Kaj pa ostali?« hripavo vpraša. »Nihče, ki bi bil kaj vreden.« Po vseh pravilih bi se moral Hju v tem trenutku obrniti in oditi, saj je izpolnil svojo nalogo, ampak preprosto ... ni. Nikoli mu niso bila po godu pravila, kaj šele, da bi jih upošteval. »Se lahko slečem? Vroče je v tej sobi.« To sta izpe-
ljala že nešteto krat. Princ ugasne svečo in zagrne zavese, da nastane popolna tema. Zasliši se šuštenje oblačil in petje kraguljčkov. Zveni bolj melodično in tiho, kot bi smelo. Porcelanasta maska pristane na mizi. Dvorni norček, ki je veliko več kot samo to, si dovoli kratek stok olajšanja, ko ga tkanina spusti iz zadušljivega naročja. Do njega pri-
leti vprašanje, ki ga spremlja vsak tak obisk: »Mi boš kdaj povedal, zakaj te ne smem videti?« Tudi odgovor je vedno isti. »Upam, da ni-
koli.« Danes ne gresta dlje z vprašanji. Večina jih je bila že tolikokrat postavljenih, da niti smisla več nimajo. Zato tišina vztraja še lep čas. Princu se zazdi, da sliši samo svoje dihanje. Bitje samo svojega srca. Kot da je sam v sobi. »Si še tu?« plaho izdihne. Po nekem sarkastič-
nem naključju ga postane strah. Čeprav pri moriji v prestolni dvorani ni niti trznil z očesom. »Hočete, da sem?«

»Ostani do jutra.«

»Bom, vaše visočanstvo, bom.«

Zjutraj se princ prebudi sam. Na njegovi pisalni mizi leži prepognjen list papirja. Na njem pa priimki. Priimki tistih, ki se, za razliko od njega, danes ne bodo prebudili.

Noč je odšla.

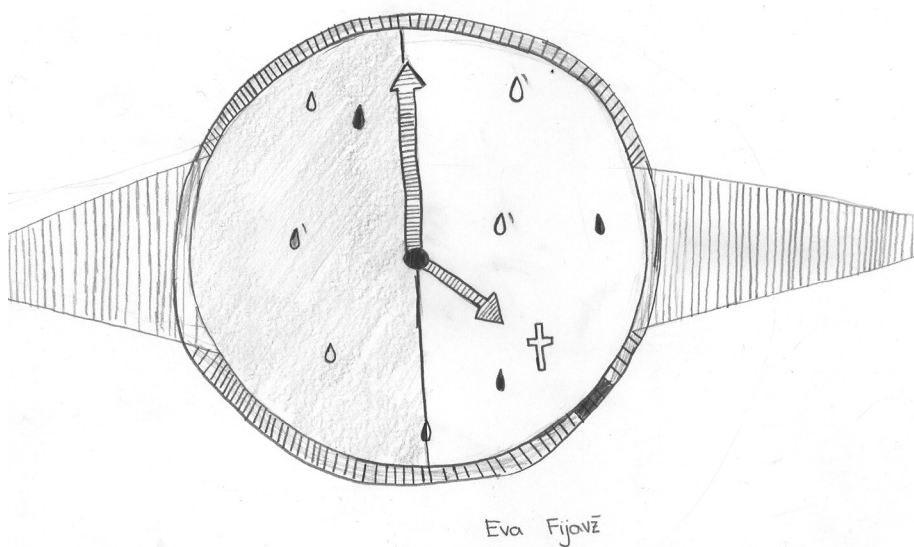
Noč, ko je lahko vsak, karkoli si želi biti, ampak samo do meje, ki mu jo dovoljuje denarnica.

Noč, ko si ljudje veliko upajo. In ko lahko veliko izgubijo.
Se vidimo naslednje leto.

Utemeljitev:

V središču besedila so temne plati človeške narave in sveta visoke družbe, kjer so vsa dejanja in odnosi podrejeni manipulacijam. Zgodba prikazuje prinčevno razdvojenost med dolžnostjo in željo po svobodi v svetu, v katerem imajo ljudje pogosto lažne predstave o sebi. Praznovanje na dvoru, kjer vsakdo lahko postane, kar si želi, deluje kot metafora za zablode o osebni svobodi, saj vsi liki hitro postanejo ujetniki družbenih norm. Lik dvornega norčka simbolizira distanco do družbenih pravil, s čimer razkriva tudi temno resnico tega sveta. Obenem je to tudi zgodba o obžalovanju in osamljenosti, saj princ kljub zunanji moči in privilegijem ostane osamljen, zmeden in duhovno neizpolnjen. Na koncu besedilo odpre vprašanje o pomenu identitete v svetu, kjer so vse želje in ambicije podrejene nadzoru in manipulacijam.

Selma Skenderović

Eva Fijavž, 9. b

MOJ JEZIK, TVOJ JEZIK ...

Ne govoriva istega jezika.
Jaz poznam dvojino, ti je ne.
Mar ne govoriva istega jezika?
Obe se nasmejeva, ko vidiva sošolko,
in obe se zjočeva, ko padeva s kolesa.

Ne govoriva istega jezika.
Jaz roži rečem roža, ti ž-ja ne poznaš.
Mar ne govoriva istega jezika?
Obe pleševa ob glasbi in
pomahava znancu na ulici.

Ne govoriva istega jezika.
Tvoje besede so kratke in odrezave,
tvoji r-ji pa so čudni in meni nerazumljivi.
Mar ne govoriva istega jezika?
Saj obe gledava za mavrico in pojeva pesmi,
ki smo se jih učili v šoli.

Mar to vse ne pomeni, da govoriva isti jezik?
Obe čutiva jezo, žalost in veselje,
le izražava jih z drugačnimi glasovi.
Obe bereva in piševa iste zgodbe –
le v različnih pisavah.

To je jezik vseh ljudi tega sveta.
Skrbi, da se razumemo že le z nasmehi.
Jezik sveta ne pozna r-jev, ž-jev ali dvojine.
Pozna le mene in tebe in ljudi ljubeznive.

Utemeljitev:

Avtorica skozi pesem raziskuje razlike in podobnosti med jeziki, ki se izražajo v vsakdanjih situacijah, vendar na koncu poudari enotnost človeškega izražanja. Osredotoča se na kontraste, kot so razlike v jezikovnih oblikah, izgovorjavi in izrazoslovju, skozi katere išče skupno človeško izkušnjo. Jezik namreč niso le besede, ampak tudi čustva, ki si jih delimo, ne glede na jezikovne ovire. Jezik sveta je v resnici jezik vseh ljudi, ki si želijo biti slišani, razumljeni in povezani. V zaključku pesmi je izpostavljena univerzalna moč jezika – njegova sposobnost, da združi in poveže ljudi, ne glede na kulturne razlike med nami – ter da konec koncev vsi govorimo en jezik – jezik človečnosti in ljubezni.

Selma Skenderović

Olsa Statovci, 9. a

ISKANJE SVETLOBE V TEMI

V srcu težke sence, tišina,
v očeh brez besed vidna bolečina,
kot ptice brez gnezda in kril
potujejo brez okrilja in samega cilja.

Iščejo poti do sreče mimo vse te gneče,
nihče jih ne razume in sliši,
sami ostanejo v veliki temni hiši.

Včasih molk jih obdaja,
takrat samo v tišini sedijo
in pred svetom bežijo,
dokler ne zaspijo.

Včasih sami kričijo in
se novega dne bojijo.
V kotu posedajo,
nihče ne ukrepa, vsi jih samo gledajo.

Mladostniki, izgubljeni v svetu,
kdo jim bo pomagal na tem planetu.
V srcu jim gori,
hodijo v krogu in iščejo resnice,
vendar najdejo laži.

Kdo jih bo pripravljen poslušati in objeti,
njihovo razočarano hladno srce ogreti,

jim pomagati razumeti
in svobodno kot ptice poleteti?

Ko bo svet spoznal sočutje in prijaznost,
bomo vsi začutili pripadnost,
takrat pot bo prepoznavna in enostavna.

V očeh mladostnikov ne bo več bolečine in praznine,
svetloba osvetlila jim bo pot
in razkrila koticke svojih lepot.

UJETA

V svetu, kjer so nasmehi maska,
v svetu, kjer je v srcih stiska,
z željo umikanja stran pred svetom,
brez energije z ovenelim cvetom.

V glavi vrti se mi, nemir me stiska,
kot izgubljene ptice po glavi misli mi letijo.
Bodo našle svoje gnezdo, preden se zabliška,
ali le zaman bežijo?

Novi val me zalije,
tresoče spet v kletki sedim,
čakam, da tesnoba me ovije,
po svobodi hrepenim in
s strahom šepetaje kričim.

Me kdo sliši?
Je komu mar,

da sama v kletki zaprta,
čakam na nov dan?

Rdeča reka preлива se po mojem telesu,
našla je svoj izliv,
krvava roka skrije se pod rokav,
da ne bi bil kdo vsiljiv.

Srce in misli se borijo.
»Poišči pomoč!« mi govorijo,
vendar strah jih premaga,
zaman kričijo.

V nov dan se s stisko podam.
Moram res še en dan pretrpeti,
ga ne morem samo končati
ali, kot drugi govorijo, umreti?

Mar moram res to vsak dan doživeti?
Mar se ne morem samo smejati in oživeti,
vsak dan s polno žlico zajeti,
si reči »Rada te imam« in se objeti?

Odgovor je: JA, lahko,
lahko vsak dan s polno žlico zajamem,
ni treba, da sem mračna in temačna,
lahko sem drugačna
in ne bom napačna.

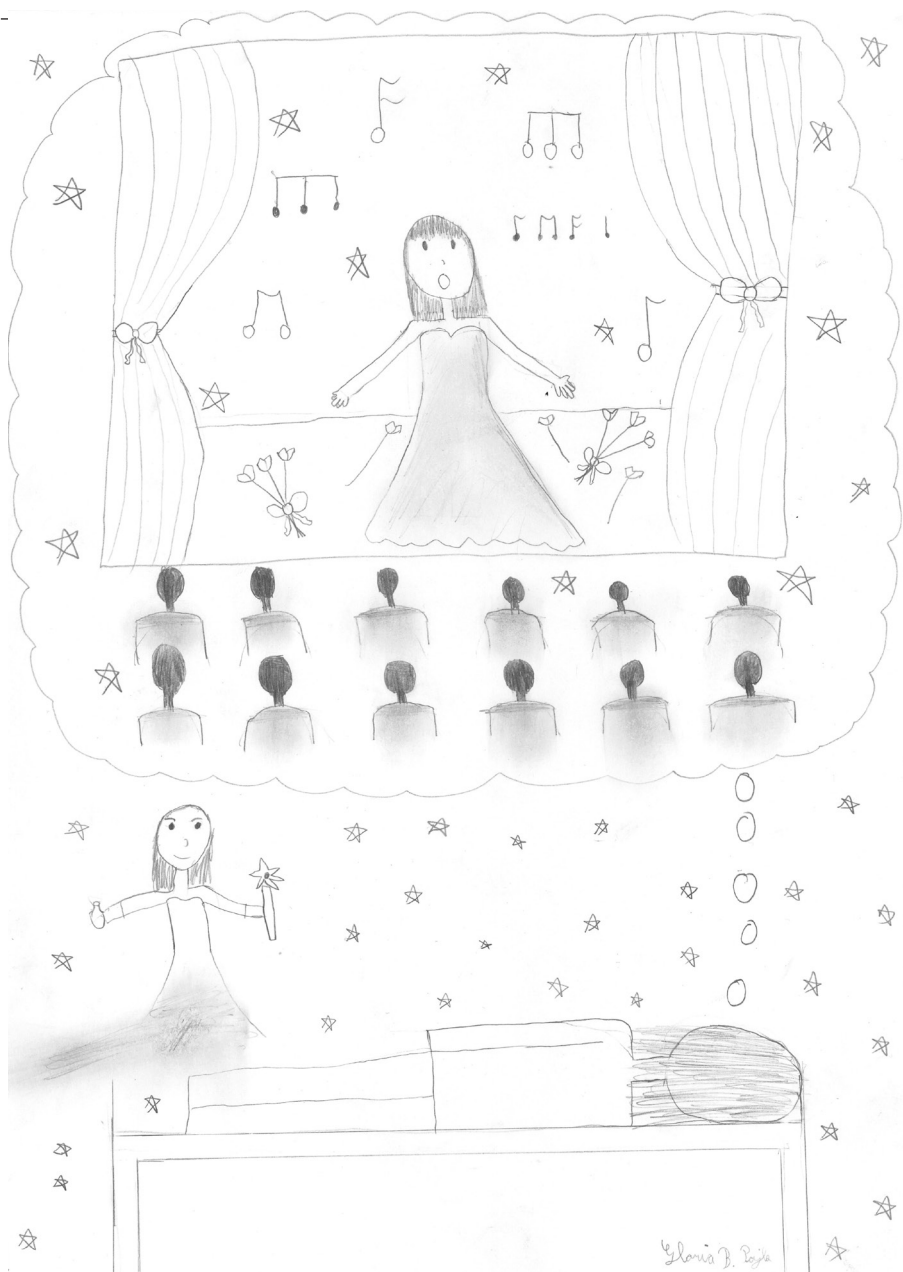
Lahko zbudim se in objamem,
lahko drugačna oseba postanem.
Brez tesnobne obleke,
brez krvave reke,
brez nemirne odeje,
ne da stiska me greje.

Nasmejana odpravim se na pot,
tudi če je polna zablod in nezgod.

Utemeljitev:

Pesmi izpostavljata zelo aktualno temo duševnih stisk in iskanja rešitve v svetu, ki ne nudi vedno potrebne pomoči. Avtorica je v verzih uspešno zajela občutke, ki pogosto ostajajo neizrečeni, a so izjemno pomembni za razumevanje notranjih bojov človeka. Iskanje svetlobe v temi je pesem o iskanju sreče in svobode v svetu, ki je poln temne tišine, nesprejetosti in osamljenosti, hkrati pa v njem primanjkuje sočutja, ki je nujno za zmanjšanje stiske in bolečine (zlasti) mladostnikov in mladostnic. Pesem Ujeta je prav tako introspektivna. Lirski subjekt se spopada z občutki tesnobe, obupa in boja z notranjimi demoni, hkrati pa išče pot do svobode in prepoznavanja lastne vrednosti. Skrivnostni rdeča reka in krvava roka sta močna simbola notranje bolečine in dušičih misli, kljub katerim lirski subjekt še vedno upa na spremembo in se odloči za aktivno držo, spopadanje z življenjskimi ovirami.

Selma Skenderović

Gloria Banovič Pajk, 6. a

MOJ JEZIK, TVOJ JEZIK, NAŠ SVET

V jeziku matere zibelka poje,
v njem se skrivajo sanje tvoje.
V njem se rojevajo zgodbe in smeh,
v njem se razblinja boleči greh.
Tvoj jezik je reka, ki teče drugam,
a slišiš, kako se pretaka v moj hram.
Njena melodija zveni znana nam.
V glasovih tvojih čutim mir,
kot veter, ki šepeta na mračen klavir.
Moj jezik je zemlja, ki žanje in sadi,
v njem sonce vzhaja in luno budi.
Tvoj jezik pa zvezda, ki v temi žari
in nebo osvetli z novimi potmi.
V jeziku tvojih oči najdem svoj dom,
tam ni potrebnih besed, slišim srčni metronom.
Najina jezika sta del sveta,
ki v vsakem pogledu sta polna zlata.
Ko tvoje besede rišejo nemir,
se jaz sprašujem, zakaj je nastal prepir.
V jeziku je moč, ki briše vse meje,
združuje, povezuje – srca in dežele.
Vsaka beseda je zrno v polju,
skupaj jih seješ, prepletaš kot volno.
Tvoj jezik, moj jezik, v pesmi sta brata,
in naš svet je dom – brez vojn, brez solz, brez formata.
Moj jezik je zemlja, kjer rastejo sanje,
v njem nebo barva spomine in znanje.

Tvoj jezik je veter, ki pelje čez hribe,
in v njem čutim pesem brezmejne bližine.
Jeziki so mostovi, ki zbližajo ljudi,
so pesmi, ki v srcih prebudijo poti.
Ne pozna jezik meja, ne pozna ovir,
le združuje srca v svoj krog čarovnij.
Moj jezik je tvoj, tvoj jezik je naš,
v njem smo vsi eno, brez senc, brez laži,
ne da koga poznaš.
Ko jeziki pojo, svet diha v tišini
in vsak srčni utrip slišimo v bližini.

Utemeljitev:

Pesem izžareva optimizem in vero v moč jezika kot edinega orodja, ki lahko poveže raznolike svetove in izkušnje v eno celoto. S pomočjo različnih naravnih simbolov, kot so zemlja, veter, zvezde, sonce in nebo, avtorica ustvarja kompleksno sliko jezika, ki ni le komunikacijsko orodje, temveč je globoko prepleten z našimi čustvi, vrednotami in izkušnjami. Besedilo se dotika filozofskih vprašanj o identiteti, moči besed in pomenu komunikacije v globaliziranem svetu, hkrati pa ponuja upanje – jezik predstavlja kot most, ki združuje. Kontrast med mojim in tvojim jezikom tako simbolizira univerzalno moč jezika, ki združuje in briše meje. Jezik je tu več kot komunikacija, je vir upanja, povezanosti in enotnosti.

Selma Skenderović

Mia Marot, 4. b

PESEM VETRA

V majhni šoli, skriti med zelenimi griči, je bil prvi šolski dan glasen in živahen, ko je učiteljica v razred pripeljala novo učenko. »To je Alora,« je rekla. »Prihaja iz dežele, ki se zelo razlikuje od naše.« Učenci so radovedno opazovali prišlekinjo, ki je plaho stala pred njimi. Njene oči so bile temne kot noč, njen naglas in obleka pa tako drugačna.

Prvi dnevi za Aloro niso bili lahki. Sošolci so jo opazovali postrani, ji postavljali neprijetna vprašanja in se ji smejali za hrbtom. »Zakaj vedno носи tiste dolge obleke?« je šepnila ena izmed sošolk. »In kako čudno govori,« je dodala druga. Alora jih je skušala ignorirati. Med odmorom je sedela sama in v zvezek risala podobe domače pokrajine, ki jo je boleče pogrešala. Vsak dan ji je bilo težje. Ko so ji med nekim odmorom skrili šolsko torbo, je odšla na stranišče in zajokala. Ni nehala jokati. Ni mogla. Hotela je nazaj domov.

Nekega dne je učiteljica razglasila, da se bliža kulturni dan. »Vsak izmed vas naj pripravi nekaj, kar predstavlja vašo družino, vašo tradicijo.« Učenci so bili navdušeni – nekateri so načrtovali peko dobrot, drugi so zbirali družinske fotografije. Alora pa je hotela ostati neopazna. Bala se je, da se ji bodo še bolj posmehovali.

Toda tistega večera je k njej sedla njena mami in jo vprašala: »Alora, veš, zakaj imamo dolge obleke?« Temne oči so se vprašujoče zazrle v materin obraz. »Ker so polne zgodb. Zakaj pojemo pesmi? Ker jih veter nosi od generacije do generacije. Če tega ne pokažeš, boš dala ljudem razlog, da mislijo, da to ni pomembno.« Po dolgi noči premišljevanja se je Alora odločila, da bo poskusila.

Naslednji dan so se vsi učenci zbrali v šolski telovadnici. Ko je prišla na vrsto Alora, je tiho stopila na oder. Nosila je tradicionalno pisano

obleko, ki je nežno zašumela ob vsakem koraku. Nežno je začela peti starodavno pesem. Jezika ni nihče razumel. Nekaj učencev se je začelo hihitati, ko pa je dekle zaplesalo, se je telovadnica umirila.

Nenadoma je zagrmelo. Močan sunek vetra je potegnil skozi odprta okna in vrata ter odpihnil papirnate okraske z improviziranega odra. Učenci so se ustrašili. Učiteljica je stekla k vratom, da bi jih zaprla, a nemir v telovadnici se je razplamtel. Zdelo se je, da bo prireditev prekinjena, takrat pa je Alora zavpila: »Samo veter je! Pri nas doma pravimo, da veter prinaša pesmi.« Nato je zapela glasneje, njena pesem se je ujela s pesmijo vetra.

Ko se je veter umiril, je telovadnico napolnil aplavz. Takrat pa je nekdo zaklical: »Glejte!« Vse oči so se ozrle proti vratom, skozi katera so priplavala bela peresa. Alora je zašepetala pri sebi: »Peresa so pozdravi prednikov ... Sporočajo, da si naredil nekaj dobrega.«

Sošolci, ki so jo prej dražili, so občudujoče strmeli. Med njimi se je slišalo: »To je nekaj najbolj čarobnega, kar sem kdaj videla ... Kako ji je to uspelo?« Alora se je nasmehnila: »Vsak v srcu nosi svoj svet. Če ga ne deliš, nihče ne bo vedel, kako čudovit je.«

Utemeljitev:

Zgodba Pesem vetra prikazuje globoko čustveno in simbolično potovanje mlade Alore, ki se sooča z izzivi prilagajanja v novem okolju, kjer je drugačna. Avtorica uspešno prikazuje čustveno stisko glavne protagonistke, ki se v novem okolju počuti izključeno in nerazumljeno. Zgodba doseže vrh napetosti, ko Alora išče svoje mesto med sošolci in sošolkami ter v trenutku notranje odločnosti in poguma na kulturnem dnevu najde pot do sprejetja tako, da zapoje starodavno pesem. Vetrovni motiv, ki nosi pesem in sporočila prednikov, deluje kot močan simbol, ki povezuje preteklost in sedanjost ter odraža moč identitete. Zgodba je močna, ganljiva in polna upanja, saj ponuja sporočilo o tem, kako pomembno je deliti svojo edinstvenost, da bi jo drugi lahko razumeli in sprejeli. Hkrati deluje tudi kot opomin, da vsak človek nosi zgodbo, ki je vredna pozornosti, spoštovanja in poslušanja.

Selma Skenderović

Ela Čremožnik 9.b

Ela Čremožnik, 9. b

DRUGA IZBRANA BESEDILA

po abecednem redu

MOJ JEZIK, TVOJ JEZIK, NAŠ SVET

Se vam je kadarkoli zazdelo, da je v določenem trenutku bilo neverjetno težko ali celo nemogoče nekaj povedati, izustiti? Mogoče bi to opisali kot nekakšno oviro na koncu jezika ali celo v vaši glavi, ki kriči na vas. Ste se kdaj zamislili, koga v bistvu predstavljate? Pa ne le sebi, to bi že vedeli, ampak drugim, vam neznanim ljudem. Nekomu ste sovražnik, drugemu prijatelj, nekomu tretjemu pa le nekdo, ki se mu je nekega dne zazdel zanimiv na prehodu za pešce na poti do doma. Ampak ali ste se zato počutili manjvredne? Verjetno ne, saj smo samo ljudje, vsi smo enaki, enakovredni. Včasih pa stvari niso tako enostavne ...

Živimo v državi, kjer smo bili rojeni. Je to trditev? Seveda. Ali le ta pripada vsem ljudem na tem širnem svetu? Ne, niti približno. Že ob tej trditvi bi se lahko ustavili in pomislili. Globoko pomislili. Kaj pa tisti, ki so priseljeni? Mislite, da si upajo na glas pred veliko množico domačinov, njim tujega kraja, povedati svoje, nezaželeno mnenje? Seveda, da ne. Počutijo se omejeni, zaprti in popolnoma drugačni. To je žalostna resnica. Ljudje si sploh ne znamo predstavljati, kako bi bilo, če bi se nenadoma v izrednih razmerah preselili v daljni, tuji, in na prvi pogled temačen ter popolnoma novi kraj. Ne bi znali jezika, poznali kulture, sistema, le skromno nastanitev bi imeli. Zdi se skorajda zastrašujoče.

Kaj pa otroci? Njim je to ena največjih nočnih mor. Otrokom, ki so se v slabih, celo vojnih razmerah priselili v varnejšo državo. Že res, da je varno pred napadi, a pred zbadanjem, slabo komunikacijo z vrstniki, posledično slabo voljo, pa na žalost ni.

Zakaj molčiš, Hava? je naslov knjige, ki nam lahko zelo spremeni pogled na takšne ljudi. Določenim priseljencem, z drugimi besedami »tistim novim«, kot bi se izrazil vsak povprečen učenec, se zdi to vpra-

šanje nenavadno, saj se nikoli nihče ne zmeni zanje. Tako radi bi kaj povedali, ko jim besede že iz konic prstov na rokah izraščajo, a tega ne morejo. Po glavah se jim vrtijo vsa možna vprašanja, a le redkokdo jih ubesedijo. Včasih je celo tako, da so domačini mišljenja, da poznajo na novo priseljenega učenca, da ga imajo celo za prijatelja. Menijo, da vedo vse o njem, a temu je zelo redko tako.

Iz tega bi lahko razbrali, da posamezniki nevede ustvarjajo neverjetno velike razlike med ljudmi. Pa ne samo razlike v narodnosti in znanju jezika, ampak vrednotijo ljudi po barvi kože, po načinu oblačenja. S tem seveda ne opisujem stila oblačil, kot je debata med krilom in hlačami, ampak kulturo oblačenja. Bog ne daj, da se prvega septembra pojavi nova deklica z muslimansko ruto na glavi in s temnejšim odtenkom kože. Brez pomislekov bo odrinjena na stran ali celo popolnoma izločena iz družbe. Ali dekle, ki komaj izgovori besede v njihovem jeziku. Je to samo teoretični primer? Seveda ne ... Nadaljuje se s težjim učenjem in seveda zbadanjem ter na splošno s težkim preživljanjem šolskih dni.

Tako potekajo življenja nekaterih resničnih otrok. Ob tem dejstvu bi želela predstaviti in deliti z vami meni zelo dobro poznan primer o svoji sestrični. Deklica se je na lep poletni dan rodila v Mariboru. Tam je, tako kot njen starejši brat, hodila v bližnji vrtec. Že po nekaj dneh so vzgojitelji opazili, da je otrok drugačen od drugih. Vsi so se običajno zavzeto igrali, medtem ko je ona samevala in je izgledala neverjetno zaposlena sama s seboj. To so ves čas opazali tudi njeni starši. Ni bila tako socialna in odprta, kot drugi otroci njene starosti.

Po mnogih skrbih s strani njene mame, moje tete, so ugotovili, da ima uboga deklica težavo z možgani, ki ji vpliva na govor. Pa saj ta težava se na prvi pogled sploh ne zdi primerna temi. Vendar so se z veliko selitvijo v prestolnico Evrope, Belgijo, stvari začele obračati v smer naše teme. Bili so priseljenci v francosko govorečem delu države. To se na prvi pogled ne zdi kot problem, a za ubogo Lizo je bila to ovira. Takrat se je prvič začela zavedati, da je drugačna.

Zavedala se je, da si ne upa povedati svojega mnenja, saj je ne bi razumeli. Imela je težave že pri usvajanju osnov, zdaj pa so pred njo postavili knjige v njej tujem jeziku. Kako bi se vi počutili v tem primeru? Večina bi jih kar obupala. Ena izmed najhujših stvari je bila, da se nevedna, mlada deklica, še ni zavedala, da je z njo karkoli narobe. Njen brat je bil popolno nasprotje njej, a to ju ni oviralo pri tem, da se ne bi zelo dobro razumela.

Vedno je izgledalo, kot da Liza želi biti sama. Osamljena. Bila je zelo redkobesedna in zaprta sama vase, vse dokler ni vsaj približno začela slediti pogovorom svojih sošolcev. Pa naj povežem s prvim vprašanjem, ki sem si ga postavila. Ali mislite, da se je njej tudi kdaj zdelo nemogoče kaj povedati, izustili? Seveda, še težje je bilo. Posledica nenehne samote je bilo zbadanje in začuden ter sodeči pogledi. V šoli je že uspevala, ampak socialno življenje, po katerem ima vsak človek potrebo, je pridobivala na težji način ali ga v določenih primerih sploh ni imela. Lahko je neznansko ponosna nase, da je v takšnih razmerah prišla tako daleč, kjer je zdaj. Kaj pa drugo vprašanje? Koga je ona predstavljala drugim? Predstavljala je novo učenko, tiho učenko, bila je brez prijateljev in družbe. Ko je izjemoma odprla usta in povedala, od kod prihaja, je teh nekaj, ki so prej bili okrog nje, bilo še manj. Bila je kot črna ovca na travniku polnem belih. Pa ne mislim barve kože ali na splošno izgleda. Izstopala je po sposobnostih in razmišljanju.

Že prva trditev tega besedila, da živimo v državi, v kateri smo se rodili, njej ne pripada. Ampak to še ne pomeni, da ni bila bistro in izvirno dekle, ki se je znašlo v vsem tem vrvežu. Na koncu si je le našla pravo družbo. Obkrožila se je z ljudmi, ki so bili del podobne situacije, kot jo je imela ona. Ko je odmisllila zbadajoče sošolce, se je lahko korak za korakom začela odpirati družbi. Še zdaj jo kdo težje razume, a ker so to dobronamerni ljudje in otroci, se ji ni potrebno več skrivati. Ona je zdaj lahko vzornica tistim, ki so v stiski.

Ni pomembno, katere narodnosti si, dokler ljudje komaj izgovorijo ime tvoje države, ti pa njihovih besed niti prebrati ne znaš. Tako razmišlja večina ljudi. Ob takšnih izjavah se človek zgrozi. Porodi se mi vprašanje, kako bi bilo mogoče takšno razmišljanje preusmeriti in ustaviti. Zelo težko je, če to poskuša le posameznik. Lažje bi bilo, če bi uporabili moč skupnosti. S skupnimi močmi, znanjem in vedoželjnostjo bi se podprli in pritegnili še tiste, ki so včasih mislili drugače.

Tako kot nas prepričuje naslov, je ta svet vendarle naš svet. Ne moj in ne tvoj, ampak naš. Zato pozabimo na razlike, rasizem in vse težave, ki še vedno spremljajo mnoge ljudi ter so kot temni oblaki nad našimi glavami. Osredotočimo se na sedanost in svetlo prihodnost ne glede na barvo kože, kulturo ter vero. Vsi smo različni, vsi smo enaki, a skupaj tvorimo ta naš raznolik in barvni svet. Pa smo si res? To je že tema za neko novo zgodbo ...

Mark Herbaj, 4. b

VESOLJE

neskončni konec
iskrivih diamantov
z nevidnim bliskom

plaho očesje
tretji kamen od Sonca
novo spoznanje

v kalejdoskop
zvedavega živžava
vedno med nami

Zoja Karničar, 4. a

MOJ JEZIK, TVOJ JEZIK, NAŠ SVET

Pred nekaj leti smo na sneženi večer doma igrali družabne igre, ko smo zaslišali hišni zvonec. Bili smo presenečeni, saj nismo pričakovali obiskov. Vsi smo se zdrenjali k vratom, da bi videli, kdo je prišel. Ko smo odprli vrata, smo zagledali neznanca z ogromnim nahrbtnikom, prekritim s snegom.

Prosil nas je, ali lahko pred našo hišo postavi šotor in v njem prespi eno noč. Ugotovili smo, da je popotnik. Oči in mami nista niti za trenutek razmišljala in sta ga povabila v hišo na toplo. Ker sta tudi onadva veliko potovala, sta bila nad obiskom pravzaprav navdušena, za nas otroke pa je bilo vse skupaj ena velika dogodivščina. Prav neverjetno, da je popotnik prišel ravno v Škocjan.

Dali smo mu najtoplejše copate za goste in mu razložili, da je to ena izmed navad Slovencev. Pripravili smo mu čaj in toplo večerjo. Čeprav je imel s sabo vse potrebne stvari, mu je prijala sveža in topla hrana. Medtem ko je pil čaj, smo se z njim zelo zavzeto pogovarjali. Mami se je tako zatopila v pogovor z njim, da ji je kipela voda na štedilniku. Ker ni govoril slovensko, mi pa ne francosko, smo se sporazumevali v angleščini. Odraslim je šlo odlično, nam otrokom malo manj. Všeč mi je bilo, da nas je tudi kaj vprašal, in sicer tako, da smo čim lažje razumeli, malo pa smo si pomagali tudi z rokami. Angleščina, ki je sicer ne uporabljamo vsak dan, je postala most med nami. Še dobro, da ima naš svet skupni jezik, v katerem se lahko sporazumevamo.

Popotnik nam je povedal, da že več kot leto dni peš potuje po svetu. Njegov dom je bil v Franciji. Ime mu je bilo Giem. Njegova ideja je bila, da bo potoval povsem brez denarja. Hrano si je nameraval najti v naravi, hkrati pa je verjel v dobro ljudi, da bo za njegov želodec poskrbljeno

ob druženju z domačini. Njegove vrednote so se zelo razlikovale od naših. Povedali smo mu, da je Slovencem pomembno imeti svoj dom, po možnosti hišo, njemu pa to ni bilo logično, saj se mu je zdelo najbolj pomembno, da veliko doživiš, spoznaš druge kraje in ljudi ter imaš veliko prijateljev. Nekaj mesecev je njegov načrt deloval. V severnih državah Evrope je z zanimanjem spoznaval prebivalce, se z njimi družil in obedoval. Sčasoma je ugotovil, da vedno bolj izgublja kilograme, saj v vzhodnih državah Evrope prebivalci niso bili tako gostoljubni. Od načrta ni hotel odstopiti, zato je za hrano brskal tudi po smeteh, spal v konjski prikolici, v lopi s psi in na drugih nenavadnih krajih.

Po večerji je še enkrat predlagal, da bi prespal v šotoru, a mu tega nismo dovolili. Povedali smo mu, da je naš gost in moj brat mu je z veseljem odstopil svojo sobo. Zvečer se je Giem z nami igral z lego kockami in nam pomagal sestaviti železnico. Všeč mi je bilo, ker se je z nami, otroki, veliko pogovarjal. Zanimalo ga je vse o Sloveniji, predvsem pa, kako živimo pri nas. Povedal nam je, da potuje peš ravno zato, da zaide v neznane kraje, sreča domačine, se z njimi pogovarja in čim bolj doživi navade vsake dežele. Razlagali smo mu o našem življenju, navadah, običajih in praznikih.

Z nami je preživel dva prijetna dneva. V nedeljo smo mu postregli s tipičnim slovenskim kosilom – govejo juho z domačimi rezanci, piščancem, praženem krompirjem in solato. Zelo mu je bilo zanimivo, da imamo navado jesti kosilo točno ob dvanajstih. Njemu se je to zdelo zelo zgodaj in malo nepraktično. Zelo se je čudil tudi, koliko nam Slovencem pomeni hrana, predvsem pa domača hrana. Zanimivo se mu je zdelo, da tako radi vrtnarimo. Presenečen je bil, kako velike hiše imamo in kako se trudimo z urejanjem okolice. Škoda, da je bil na obisku pozimi, saj bi sicer lahko še bolj doživel našo čudovito naravo.

Ko je napočil čas slovesa, smo ga vprašali, ali mu lahko prihranimo nekaj poti. Odpeljali smo ga do avtobusne postaje proti Sevnici. Bili smo žalostni, ko je odšel, saj smo želeli z njim preživeti še nekaj časa. Vsakič, ko se peljemo mimo tiste postaje, se spomnimo nanj. Po njegovi vrnitvi domov čez nekaj mesecev smo prejeli tudi pismo z njegovo zahvalo in fotografijami. Srečanje z Giomom nam je ostalo v zares lepem spominu.

To srečanje nas je naučilo, da jezik ni ovira, ampak most, ki povezuje ljudi. Čeprav smo bili iz različnih kultur in govorili različne jezike, smo se s popotnikom Giomom počutili povezane. Spoznali smo, kaj pomeni trdna volja kljub oviram in drugačnemu načinu življenja ter razmišljanju, kot ga imamo sami.

Z Giomovo zgodbo smo se zavedali, da na svetu ni vse idealno in da je marsikaj, kar imamo, privilegij. Naš svet je poln različnih jezikov, navad in vrednot, vendar nas vse povezujejo skupne človeške vrednote: sočutje, prijaznost in odprtost. Prav te nas spomnijo, da so mostovi, ki jih gradimo med ljudmi, ključ do lepšega in bolj povezanega sveta.

Neja Založnik, 6. a

SREČA

V nekem tisočletju, v neki galaksiji je stalo malo mesto. Imenovalo se je Mesto popolnosti. V njem so živeli popolni meščani, ki so opravljali popolne službe in živeli v popolnih hišah. Vsak dan so se prebujali v prelep sončni vzhod in hodili po popolno urejenih poteh. Vse, čisto vse je bilo zares po-polno! A z eno izjemo. V tem mestu je živel deklica, ki je bila vse prej kot popolna. Že njeno ime je bilo nenavadno: Leonora. Ljudje so jo klicali kar Nora, ker je bila po njihovem mnenju res nekoliko »nora«. A bila je vse prej kot to. Bila je poskočno dekle bistrih misli. Imela je velik talent, ki pa so ga meščani Mesta popolnosti popolnoma spregledali, saj ga sami niso nikoli imeli. Bila je srečna. Živela je življenje, v katerem se je vsak dan začel in končal drugače. Bili so vzponi in padci, a jih je deklica vedno prebrodila. Kajti le tako življenje te lahko naredi srečnega. In taka je Leonora zares bila.

V vseh popolnih meščanih je videla le eno napako, ki je nihče drug ni. Bili so nesrečni. Deklica je to želela spremeniti. To mesto je želela iz popolnega spremeniti v srečno. Poskušala je in poskušala, a je ljudje niso želeli poslušati. Saj je bila le nora deklica, ki govori nore, nesmiselne stvari. Zato jim je namesto prigovarjanja želela prikazati svoje srečno življenje. A srečo je težko prikazati ljudem, ki vesolja sploh ne poznajo, saj ga še nikoli v svojem življenju niso izkusili. Tako jim je poskusila na obraze pričarati vsaj nasmeh. Izdelovala jim je najlepša darila, kar si jih lahko zamislite, a trmasti meščani se niso želeli vdati. Vsa obupana je ugotovila, da ljudem ne more pomagati, zato se je odločila, da bo odšla in si našla dom v srečnejšem mestu. Ker pa je bila pot do sosednjega mesta seveda dolga, si je deklica čez noč želela poiskati prostor za počitek.

Kmalu je prispela do majhne lesene hišice. Odločila se je, da bo lastnika vprašala za prenočitev in nekaj hrane za nadaljevanje poti. Ko je potrkala, ji je vrata odprla starejša ženska prijaznega videza. Leonori je ponudila vse, kar je potrebovala. Deklica si ni mogla pomagati in ji je povedala za zaskrbljujoče stanje svojega mesta. Ženska jo je pozorno poslušala in se po končani pripovedi le skrivnostno nasmehnila. Leonori je rekla le, da je že pozno in naj se počasi odpravi v posteljo. Dekle je zavzdihnilo in se poklapano odvleklo v posteljo. Komaj je Leonora zaprla oči, jo je že odneslo v svet sanj.

Pred njenimi očmi so se križali raznoliki žarki in ustvarjali čudovite barve. Lahko je le strmela predse in občudovala magijo teh sanj. Nato se je zbudila. Nekaj časa je zmedeno gledala okoli sebe in se spraševala, kako se je spet znašla v svojem mestu. Potem je skozi okno svoje sobe zaslišala radostne vzklike. Začudena se je skobacala iz postelje in stekla k oknu. Skozi steklo je uzrla srečne obraze ljudi, ki so si mahali čez cesto in se glasno smejali. Leonora je hitro stekla ven, kjer so jo ljudje veseli pozdravljali, česar niso storili še nikdar prej. Deklica je z zmedenim, a veselim obrazom stekla po mestu in si ogledovala spremembe. V sebi se je spraševala, kako je to Mesto popolnosti kar čez noč postalo Mesto sreče. Naenkrat se je od enega od oken odbila svetloba z magičnim pridihom. Skozi okno se je Leonori smehljala prijazna ženska in ji igrivo pomežiknila.

Tim Bohinc, 7.B

Tim Bohinc, 7. b

POSLEDNJI SREČNO

Srečno, so rekli, preden so šli.
Nič hudega sluteči
so naprej se podali,
nevede, da kruti usodi so se predali.

Trije junaki zaspali so globoko,
kjer človek ne more doseči jih z roko.
Za njimi žaluje vsa domovina,
najbolj trpi njihova družina.

Spomin na rudarje, ki v rovu so zaspali,
zavedno v naših srcih bodo ostali.
V jami globoki zdaj vlada tišina,
povsod naokoli je tiha praznina.

Poslednji srečno!

PAZI

Pazi, da glava ne neha razmišljati.

Pazi, da srce ne neha biti.

Pazi, da čas ne neha teči.

Ne bodi plah,

naj ne bo te strah.

Pazi, da tvoje misli ne postanejo kralj tega sveta.

Pazi, da ne zajameš preveč zlata ...

Naj sreča bo na tvoji strani,

pogumno, nikar se ne ustavi.

Vidiš pot, ki življenje se ji pravi?

ALI BI ME TAKRAT LJUBIL?

Bi me ljubil,

če bila bi drugačna,

z drugačnim izgledom,

z drugim imenom?

Bi me ljubil,

če bila bi iste polti kot ti

in zraven še tisoč drugih reči?

Bi me takrat poljubil?

Beseda tujka boli,
misel nate skeli,
ko gledaš jo z iskrivimi očmi.

Tuja. Drugačna.
V tvojih očeh, vem, vedno napačna.

Neznanka sem ti,
ko pogleda ne nameniš mi –
zakaj zapleteno preprosto ni?

Bi me ljubil, če bila bi kot ti?

Alina Alić, 6. a

VSI SMO SAMO ...

Ljudje smo si različni ...
in še dobro, da je tako,
drugače,
če bi bili vsi isti,
na svetu vladali bi beda in čista norost.

Vsak nosi svoj nahrbtnik in temo,
zato nikoli ne obsojajmo
drug drugega kar tako.

Na svetu le enkrat se živi,
zato skupaj stopimo in
ustvarimo svobodo ter mir
za čisto vse ljudi.

Vsi smo samo ljudje,
ki iščemo svojo življenjsko pot,
zato hoditi drug po drugem ni lepo,
saj si na koncu vsi delimo isto zemljo.

KDO SEM JAZ?

Kdo sem jaz?

Nekdo, ki bo spremenil zgodovino,
ali le ničvreden obraz?

Kdo sem jaz?

Tisti, ki bi rad vedno šel naprej,
ali ta, ki bi ustavil čas?

Kdo sem jaz?

Je vprašanje, ki mi ves dan po glavi roji,
vendar nanj odgovora ni.

Kdo sem jaz?

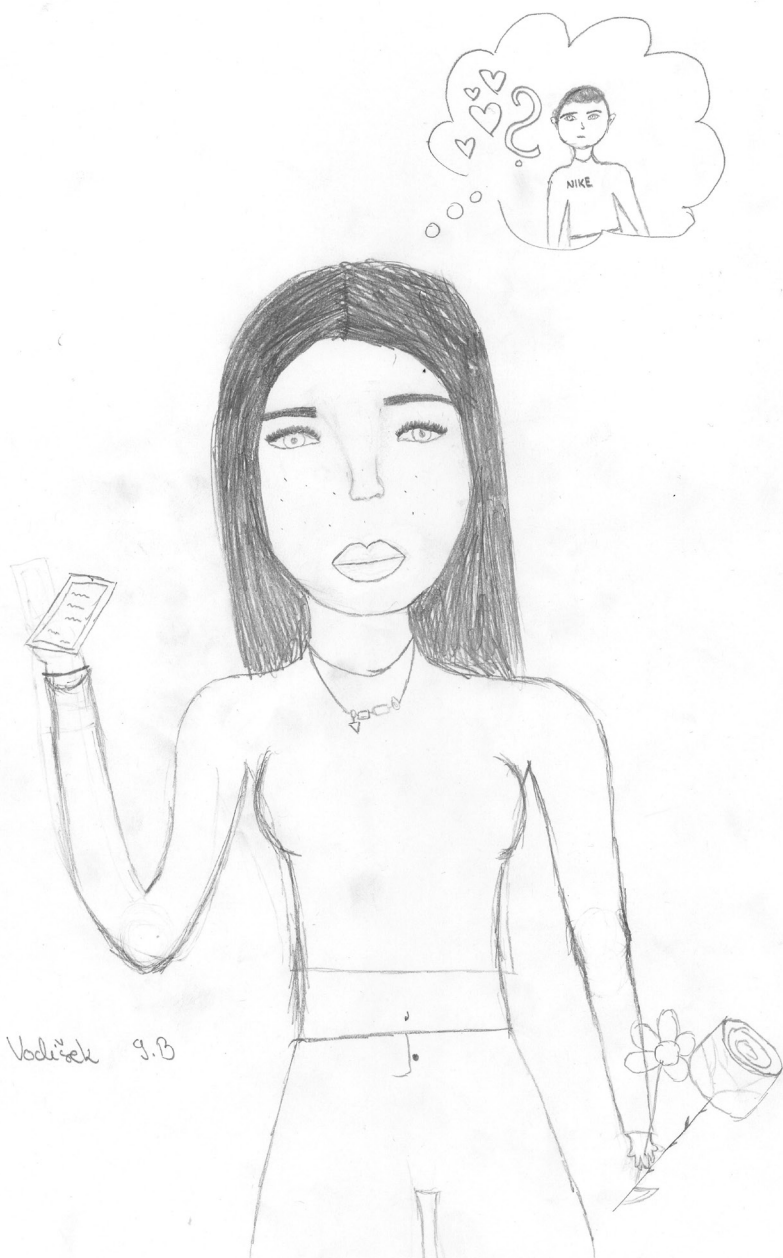
Me muči cele dneve
in noči.

Kdo sem jaz?

Kaj je moje poslanstvo tu?
Sta vprašanji, ki mi ponoči ne dasta miru.

Kdo sem jaz?

Ne poznam celotnega odgovora na to,
vendar vem,
da sem nekdo, ki je in bo.

Maša Vodišek 9.B

Maša Vodišek, 9. b

NOVA UČENKA, NOVI SUB

Sven

Ula

Blaž

Sofija – nova učenka

Spet je zazvonil zvonec za glavni odmor. Vsi učenci so v svoje torbe pospravili potrebščine in stekli na hodnik. Nekaj jih je sedlo na stopnice, drugi so zunaj odbijali žogo, SUB pa se je zbral na zofah v predverju. To so bili trije radovedni, nasmejani, iskreni otroci, predvsem pa najboljši prijatelji: Sven, Ula in Blaž. Pogovarjali so se o preživetih počitnicah, o raziskovalni nalogi in o novi učenki, ki naj bi pojutrišnjem prišla v njihov razred. Njihova radovednost je bila brez meja. Spraševali so se, od kod je, kako ji je ime, zakaj je prišla ... Bili so polni pričakovanja in vznemirjenja. Zelo jih je zanimalo, kako se bo obnašala; ali bo tiha in sramežljiva ali pa odprta in glasna.

Dogovorili so se tudi za popoldanski sestanek pri Svenu. Do konca pouka so imeli še biologijo in slovenščino, nato pa so kot večina v šoli pojedli kosilo in doma naredili nalogo. Šele potem se je začel prosti čas ali pa tudi ne, saj je Ula imela še uro klavirja, Blaž pa trening nogometa. Medtem se je Sven lotil preučevanja knjig o zdravem prehranjevanju, saj so si to temo izbrali za raziskovalno nalogo. Ob petih je pozvonilo pri njegovih vratih, bila sta seveda Ula in Blaž. Prinesla sta čips in coca-cola. Sven jima je pojasnil, da je ravno to problem zdravega prehranjevanja - prigrizki. Ula pa mu je hitro odgovorila: »Brez energije pa ja ne bomo ostali!« Blaž se je strinjal in dodal: »Itak pa ne jemo tega vsak dan.« Lotili so se izdelave ankete, ki jo bodo izvedli naslednji dan. Končali so pozno, zato so doma samo padli v posteljo.

Naslednji dan so v šoli res izvedli anketiranje, med odmori pa je bilo veliko vprašanj in zanimanja o novi učenki. Popoldan je SUB s pomočjo računalnika pri Blažu že začel analizirati rezultate ankete. Še eno noč so morali prespati do pričakovanega dneva.

Ula se je zbudila zgodaj zaradi vznemirjenja, zanimalo jo je, kako bo v šoli. Ko je zazvonil zvonec, so bili vsi že v razredu, potem pa je potrkalo na vrata. Svetovalna delavka je pripeljala v razred deklenco Sofio iz Romunije. Bila je manjše postave, imela je temne lase in očala. S pogledom je preletela vse nove sošolce in se tiho usedla v klopi. Svetovalna delavka je razložila, da zna samo nekaj besed v slovenščini, sicer pa govori tudi angleško. Povedala je še, da verjame, da jo bodo lepo sprejeli in jo vključili v družbo. Nato so imeli matematiko, med odmorom pa so si izmenjevali mnenja o njej. Punce so se zbrale okoli in jo začele spraševati, zakaj je prišla, ali ima sorodnike, domačo žival, od kod je. Počasi jim je razložila: »I am Sofia ... Jaz sem Sofia. Sem iz Romunije. Pred tremi tedni smo z družino prišli v Slovenijo, saj je oče dobil službo z boljšo plačo in imeli bomo boljše življenjske pogoje. Za zdaj imamo stanovanje. Imam brata, dve sestri in mačko Mimi. Rada igram odbojko, hodila pa sem tudi v glasbeno šolo, kjer sem igrala violino.« Potem ji je Ula prijazno, kot jo je učila mama, razkazala šolo. Fantje so med tem razpravljali o Sofii, nekaterim pa je bilo vseeno, naj dela vsak svoje stvari, med temi mišljeniki je bil tudi Sven, ki je bil zatopljen v svoje knjige in znanstvene raziskave. Drugi pa njenega prihoda niso sprejemali. Zakaj pride sredi šolskega leta, kar tako, ker so se pač preselili, zakaj bi se preselili, če pa so tam živeli kolikor toliko v redu in so zapustili vse sorodnike, se je vil njihov pogovor ... Glavni med njimi je bil Blaž, ki je svoj pogled jezno usmerjal v Sofio. Ponavljal je očetove besede: »Mi plačujemo socialno pomoč za njih, pri teh družinah dela samo oče, mama je le doma in nič ne dela, otroci pa se za povrh še neprimerno obnašajo.«

Razred je imel še uro kemije in geografije. Popoldne se je SUB tako kot po navadi dobil na zofah. Izmenjali so si mnenja o njihovi novi

sošolki. Ula je začela, kako je Sofia prijazna in zabavna, predlagala je tudi, da jo povabijo v svoj krog, v SUB. Blaž se je burno odzval, da se on že ne bo družil z ničvrednimi priseljenci, Sven pa se za to ni zmenil, raje ju je prekinil in začel pogovor o njihovi raziskovalni nalogi, ki jo morajo narediti do konca tedna. Ula pa ni prenesla nesramnosti, zato je Blažu povedala svoje: »Ne moreš si ustvariti mnenja, preden človeka spoznaš. Niso vsi ljudje enaki ... Sploh pa vsak človek ima svoj talent in vsak lahko prispeva delček k skupni in lepši prihodnosti. Ti bi jo na primer lahko za začetek spoznal.« Na koncu so se dogovorili, da se po Blaževem treningu dobijo pri Svenu, kjer bodo rezultate oblikovali v grafe. Naredili so, kot so se dogovorili. Za večerjo so skupaj pojedli še špagete, ki so bili Blaževa najljubša jed. Ula je povedala, da je to tudi Sofina najljubša jed, Blaž pa je bil presenečen nad njenim dobrim okusom.

Naslednje odmore so se punce še bolj spoznavale, Sofia je povedala, da se ji zdijo vse učiteljice zelo prijazne, sošolke pa je prosila, da ji pomagajo z domačo nalogo. Ula ji je predlagala, da pride po šoli k njej in ji ona razloži snov ter jo nauči še kakšno slovensko besedo, pa še njena prijatelja bi spoznala. Sofia je bila takoj za. Punce so ji razložile še vse o fantih, kako je kateremu ime, kaj trenira, kako se obnaša. Povedale so ji tudi o sebi. Fantje, tisti nesramni, so se posmehovali njihovim pogovorom, govorili grde besede in metali papirčke v njih. To je videla tudi učiteljica, ki jih je že želela kaznovati, a jih je Sofia rešila, saj je učiteljici rekla, da so se le igrali in se spoznavali z letečimi listki. Vsi so spremenili mnenje o njej, saj jih je rešila pred najhujšo učiteljico. Spoznali so, da je Sofia prijazna, morda pa so taki tudi drugi priseljenci.

Ula se je pri kosilu zmenila s Svenom in Blažem za druženje po šoli pri njej doma. Ko so se vsi zbrali, je Ula želela, da najprej vsak pove nekaj o sebi. Sofi so povedali, da delajo raziskavo na temo zdravega prehranjevanja, ona pa jim je ponudila svojo pomoč, saj je njena mami nutricionistka, sama pa se poleg violine spozna tudi na računalnike. Sven se je strinjal, saj bi bila res v pomoč pri izdelovanju PowerPointa pa še

kakšne zanimivosti bi lahko izvedela od mame. Blaž pa je bil tiho in premišljeval o Sofii, kako jih je rešila pred učiteljico, da ima dober okus za hrano, zdaj pa se je sama ponudila, da bi pomagala. Torej mora biti prijazna, pametna in družabna. Ugotovil je, da lahko dejansko pomaga in pripomore k skupnemu projektu. Konec koncev pa več glav več ve. In mogoče so tudi drugi priseljenci prijazni in skrivajo kak talent. To se je odločil povedati tudi očetu.

Nekaj dni so se skupaj pripravljali na predstavitev, ki je uspela odlično. Med delom so se spoprijateljili in postali najboljši prijatelji. Spremenili so tudi svoje ime klana v SUBS – Sven, Ula, Blaž, Sofia. Skupaj so bili vse dni in noči, Sofii pa so pomagali prebroditi stiske, ki jih je imela zaradi jezika ali drugačne kulture. Ugotovili so tudi pomen njihovega imena:

SKUPAJ USTVARJAMO
BOLJŠI SVET!

Alina Volmajer 9b

Allina Volmajer, 9. b

IZ PERSPEKTIVE IZOBČENIH

Prvo dejanje

Nastopajoča:
Luis, Metka

Luis sameva, sedeč ob lipi, med širokimi njivami z mnogimi brnečimi traktorji, na obrobju vasi. Monotono oglašanje mu drdra po ušesih. Iz sosednje vasi se bežno slišijo cerkveni zvonovi, ki mu udarjajo po srcu. Odkar se je z družino priselil sem iz Argentine, čuti v sebi praznino. Samoto. Svoje prijatelje je zapustil v Buenos Airesu, v Villi 31. Tu se ne more obrniti na nikogar. Pustil jih je v drugi državi, na drugi celini, na drugem koncu sveta. Edine ljudi, ki jim je lahko zaupal, edine ljudi, ki jih je lahko imel za svoje. Ti so mu nenadno tako nedostopni. Do njega pristopi srednje visoko dekle z zlatorjavimi lasmi in očmi barve listov drevesa mate. Metka.

METKA: Živjo, Luis! Kaj pa počneš?

LUIS: Nič.

METKA: Ja, *(Se nasmiha in usede poleg njega.)* to vidim. Kako to, da se z nikomer ne družiš? Ni ti treba odgovarjati na to vprašanje, če ti je neprijetno, ampak ...

LUIS: Ne, v redu je. *(Zazre se v mirne svetle oblake najrazličnejših oblik nad njim in potihno zavzdihne.)* Ne vem, zakaj. Saj imam prijatelje. Felipe, Thiaga, Isaíasa imam. Težko je najti take prijatelje, kot so oni. Pa jih ni tukaj. Ostali so v Argentini.

METKA *(ga zaskrbljeno pogleda)*: To razumem. Toda Argentina je tako daleč stran.

LUIS: A jih bom še videl. Verjamem, da jih bom. Vem, da jih bom. Oni

so moji najboljši prijatelji.

METKA (*pokima*): Torej ti morajo veliko pomeniti.

LUIS: Ja. Težko je misliti o tem, kako sem daleč stran od njih, ampak vem, da jih še nisem videl zadnjič. (*Glavo obrne proti Metki in se nasmehe.*) Hvala.

METKA (*začudeno*): Hvala? Zakaj hvala?

LUIS: Poslušaj me. Ni veliko ljudi, ki me tukaj poslušajo.

METKA: Aja. (*Nemirno pogleduje predse, ne razume, kaj točno je Luis želel s tem povedati.*) Ni za kaj ... Ampak kako to misliš? Malo ljudi te poslušaj?

LUIS: Veliko ljudi ni prijaznih. Ne vem, zakaj. Nekaj jih gre, ko jaz pridem, drugi pa povejo vse, kar imajo v mislih. Ni lepo poslušati ljudi, ki ne razumejo mene in moje družine. Oni ne vedo, kako je bilo, ko smo živeli v Buenos Airesu. Pogrešam svoj dom, ampak živeti tukaj je bolje za nas.

METKA: To res ni sprejemljivo, kako se nekateri obnašajo do drugih zaradi drugačnosti. Veš kaj, idejo imam ...

Drugo dejanje

Nastopajoča:

Luis, Metka

LUIS: Ne morem verjeti, da je v časopisih, Metka! Hvala ti za tvojo pomoč. Ljudje se mi že zdijo prijaznejši. Z najinim pisanjem sva odprla oči mnogih in jih ozdravila zaprtega mišljenja. Dokazala sva njihovo zmožnost razmišljanja z lastno glavo, ne da bi slepo verjeli v to, kar rečejo drugi.

METKA: Moraš priznati, da je krasno napisano. Ne pozabi še, da si to napisal ti in ne jaz!

LUIS: Ampak si mi pomagala. S slovenščino se še vedno zelo trudim, zato mi je bilo to lažje napisati v angleščini. Iz angleščine si prevajala v slovenščino. Prevajanje je zelo pomembno, tebi pa je to zelo lepo uspelo. Preberi, pa boš videla.

METKA (*se zasmeji*): Seveda. (*Vidi, kako Luis v tišini čaka, da članek prebere. Rahlo zardi, potem pa v roke vzame časopis in ga poišče.*).

»Ogenj se lahko zaneti kljub nepopolnim okoliščinam. A tako gorenje ne more biti popolno. Bilo bi nepopolno, ker mu primanjkuje kisika. Da bi najlažje postal najpopolnejša možna različica samega sebe, bi bilo bolje zame, da se podvržem temu primernemu okolju. Tu sem, ker je to bolje zame in za moje domače. Tu sem, ker mi je mar. Tu sem, ker iščem najboljšo verzijo sebe.

Težavne okoliščine človeka zastrupljajo. Ko vidim, slišim, čutim odzive drugih, se začnem spraševati, za kakšno ceno odganjam ta strup. Ali se širi v meni še večji strup? Ali je to vredno storiti za domovino mojega očeta? Vem, da se bom vrnil, a sprašujem se, kdaj. To počnem za svoje lastno dobro. Za dobro matere, očeta, svoje države, svojega naroda. Ljubim svojo državo, a ta mi težje ponuja pogoje za rast, upanje in gojenje medsebojne ljubezni. Zato sem tu. Oče je tu našel idealno prilžnost za službo. V vaši Sloveniji je uvidel protistrup, ki bo rešil našo družino. Kot dober oče je storil vse, da bi prišel do njega.

Ljudje smo si različni, a vsem je skupno hrepenenje po sreči in svobodi. Srečo in svobodo si želimo tudi doseči. Tudi s potovanjem v daljne dežele, oddaljene od domačega kraja. Včasih preprosto ni druge možnosti. V svoji deželi smo manj, v vaši smo pa malo, a več od manjšega.

Prosimo vas za solidarnost, saj smo videli veliko hudega, hujšega, kot si predstavljate. In tudi če nekateri izmed nas niso, so naši starši in stari starši. Vse vidite zgolj iz perspektive pomembnejših, nikoli pa iz perspektive izobčenih.

Morda se kdaj vrnem v deželo, kjer jaz gledam iz perspektive pomembnejših, a ta dan ne pride kmalu ...«

Lara Rošer Volasko, 6. a

MOJ JEZIK, TVOJ JEZIK, NAŠ SVET

Sedim na klopici v parku in opazujem skupino otrok, ki se igra ob velikem hrastu. Eden izmed otrok je Maj, ki je domačin in že od malega živi v tem krasnem mestecu. Ob njem je Lejla, deklica, ki se je preselila lansko leto iz Španije. Ima velike temno rjave oči in velikost, podobno majhnemu škratu. Poleg nje stoji Malik, fant z velikim zlatim nasmehom, ki je iz Afrike prinesel zgodbe o velikih savanah in sončnih zahodih. Njihovi glasovi so prepleteni v smeh, ki odmeva po celem parku. Nihče pa ne bi mogel uganiti, da doma govorijo povsem različne jezike. Po izgledu so si povsem drugačni in prav tako po osebnosti.

Maj in Malik si podajata žogo. Takrat pa Maj zakliče Maliku, naj mu vrže žogo. Malik to razume in tudi naredi. Maj se mu prijazno zahvali in mu poda nazaj. Nato pa Malik reče nekaj v svojem jeziku, česar pa Maj ne razume, a se pri tem vseeno nasmehne, saj ve, da to pomeni nekaj prijaznega. Kljub različnosti jezikov se Malik trudi razumeti in prilagajati ter vključiti v skupnost, pri tem pa ga Maj poskuša razumeti in ga čim bolj vključiti.

Zamislim se ... Pri različnosti jezikov se naučimo tudi sprejemati druge jezike, s katerimi se dopolnujemo in še bolj povežemo. Ljudje, ki opazujejo, so sprva negotovi. So drugačni, so »tujci«. A čez čas začnejo opazovati, da so prav ti otroci prinesli mestu tisto, kar je še v resnici manjkalo – to je raznolikost, barvitost in novo energijo. Malik je v razredu povedal veliko zgodb iz Afrike in pri tem so se otroci naučili, kako različen je svet, spoznali so kulturo in običaje njegove celine. Ob opazovanju Malika in ostalih otrok spoznavam, da je prav ta raznolikost lahko zelo poučna in pestra. Lejla je učiteljico naučila speči

špansko specialiteto, ki jo zdaj obožuje ves razred. Če je ne bi sprejeli medse, se nič od tega ne bi zgodilo. Lejli bi se bilo težje privaditi na drugačno kulturo in šolstvo, tako pa so ji učitelji in otroci omogočili, da ji je čim lažje, in pri tem so se še sami veliko naučili.

Vse bolj se zavedam: vsi smo različni – to je jasno! Nekateri govorijo slovenščino že od otroštva, medtem ko se drugi šele privajajo in spoznavajo njene zapletene zvoke.

Tisti, ki so nekoč mislili, da so tujci zgolj gostje, zdaj razumejo, da so postali del nas. Naš park je zdaj glasnejši, bolj barvit in živahen. Ko gledam otroke, ki se igrajo pod hrastom, se mi zdi, da se je nekaj spremenilo – v tem parku, v našem mestu, morda celo v svetu.

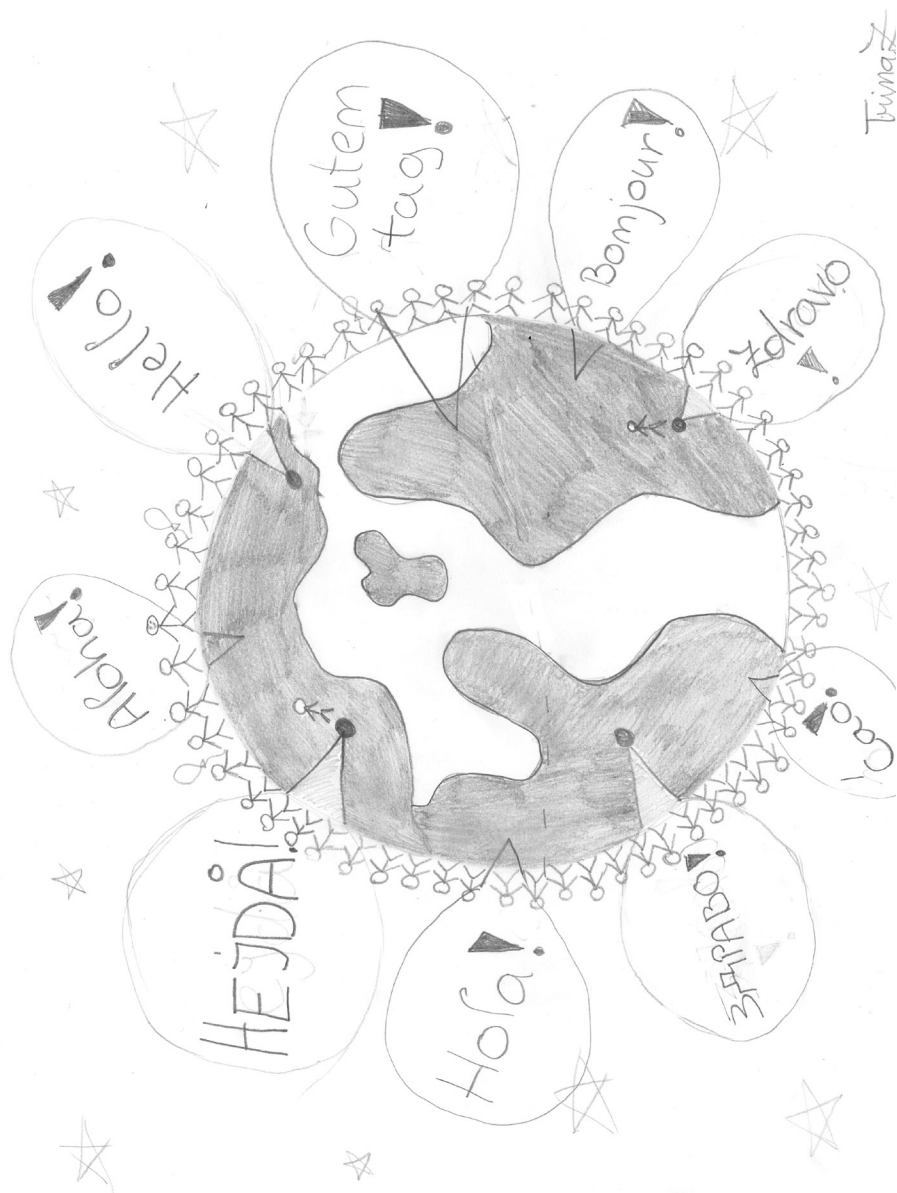
Prav tako sem tudi sama sprejela to raznolikost in drugačnost v svojem razredu. Dobila sem novo sošolko, ki se je pred nekaj leti preselila s Kosova. Imela je brata dvojčka. Še vedno se spomnim prvega dne, ko je prišla na našo šolo in je bila zelo prestrašena. Ponudila sem ji roko in jo pospremila do učilnice. Ni še znala govoriti slovensko, zato se je bilo tudi veliko težje sporazumevati. Začeli smo govoriti z njo v angleščini. Učitelji so jo prav tako zelo lepo sprejeli in se potrudili sporazumevati z njo. Z bratom dvojčkom nista imela nobenih prijateljev, zato sem jo vedno povabila, da prisede pri malici in kosilu k nam. Eno leto smo govorili angleško z njo, a sem ji vedno pomagala, da bi čim bolj razumela slovensko. Začela se je privajati in takrat je bilo že precej lažje. Povedala nam je o svoji domači kulturi in običajih. Povedala nam je tudi nekaj o svojem kraju in otroštvu. Spoznali smo jo in jo tudi vključevali povsod, kjer se je dalo. Ni dobivala precej dobrih ocen, medtem ko sem jaz bila odličnjakinja. Zato sem se odločila, da ji bom pomagala, in tako sem se z njo dobivala po pouku in ji razložila snov, ki smo jo obravnavali. Za njenega brata dvojčka pa so poskrbeli fantje. Tako sem ji bila v nadalje vedno, če je imela kakršno koli zadrego ali pa če je rabila pomoč, na voljo. Začela je dobivati boljše ocene. Tega sem bila zelo ve-

sela. Rada pomagam drugim, sploh pa rada vključim vse v pogovor, da se ne počutijo izločene. Naučila me je veliko novih stvari, ki si jih prej sploh ne bi mogla predstavljati. Hvaležna sem, da sem ji lahko pomagala in da sem jo obravnavala kot eno izmed nas. Kljub svoji drugačni religiji, narodnosti in navadam nas je zelo obogatila – tako jezikovno kot družbeno. Prav ta drugačnost gradi skupnost v to, kakršni smo. Vsi smo enaki – ljudje, ki hrepenimo po sreči, varnosti in pripadnosti. Pa tudi vseeno drugačni – vsak s svojimi zgodbami, izkušnjami in sanjami. In prav zato skupaj ustvarjamo boljšo šolo, mesto in celo svet.

Vsak ponedeljek se naša stojnica napolni z glasovi, barvami in vonji. Še pred nekaj leti je bila naša tržnica precej drugačna. Starejši so tarnali, da ni več tako živahna kot nekoč. Vsi so si želeli sprememb, a nihče ni vedel, kako jih doseči. Potem so prišli novi ljudje – z drugimi zgodbami, navadami, vonji in glasbo. Nekateri so se sprva bali, da bo drugačnost preveč tuja, da ne bo prostora za vse. A zdaj, ko se sprehajam med stojnicami, vidim, kako napačna so bila ta prepričanja. Otroci, ki se igrajo pod hrastom in med stojnicami, ne vidijo razlik, zanje je vsakdo samo prijatelj. Odrasli spoznavajo nove ljudi in se jim pri tem glasno smeji. Vsak je s seboj prinesel neko novo zgodbo, nove običaje, nove glasove, nov sijaj in jih obogatil z našo skupnostjo. Tako je glasen zvok veselja in drugačnosti odmeval še dlje, kot samo po tržnici in pod hrastom. Obarval je vse mesto in vso okolico.

Kot opazovalka to zelo občudujem. Tujec ali ne, drugačen ali ne, važno je samo to, da se potrudíš in sprejmeš to, kar ti je dano. S tem pridobiš veliko več kot le spoznanja. Pridobiš tudi nove prijatelje ali celo kaj več. Predvsem nov pogled na svet. Menim, da si vsak zasluži to prilžnost za vključitev v nekaj večjega. Vsak si zasluži občutiti to pripadnost v neko skupnost, zlasti to, da je pomemben, da ni samo tujec, ki je samo opazovan, temveč da je nekaj več in da prinaša tudi sam svojo zgodbo med ljudi ...

Trina Z

Trina Zrnić, 9. b

SKOZI PRSTE GOVORIM

Skozi prste govorim,
ko v tišini
svoje roke gib oblikujem
in melodije tvoji duši podarim.

Moja usta ne znajo
svetu dati, kar notri je,
zato iz vrste črno-belih tipk
izberem prave, da lahko razumeš me.

Zgodbe, ki jih
pripoveduje tonov harmonija,
je treba čutiti, ne le slišati,
da so za dušo terapija.

Moj jezik glasbe
je kakor reka, ki gre
mimo ustaljenih strug
in najde poti na koncu večnosti.

Čeprav struge najinih rek
tečejo drugače,
lahko most zgradiva
in si svet v harmoniji narediva.

MORILEC OBJEMOV

Na nebu mesec
zibal svoje je
svetle zvezde.
Ugledal ženo,
vso izgubljeno,
je sredi
krvave ceste.

Iz oči njenih
iztekala je reka solz,
druga za drugo,
čiste kot kristali.
Z bledih lic
na tleh obarvale
so se v vinske kaplje,
rdeče kot iz žil sredic.

Med krošnjami veter
je kričal
in ženi utrip srca
poviševal.
Na tleh domovine njene
črtilec ji pogubil
je sina,
a to ni bila
žrtev edina,
saj polna
objokanih žena
bila je dolina.

Na ladji leteči
je objemov morilec
privihral.
Pod črnim nebom,
s krvave ceste
lovke svoje po
ponižnih
ljudeh stegoval.

Otrokom je
prihodnost ukradel.
K sebi potegnil
je odraslih duše
in napravil veselja suše.

Preden se temna noč
bo na obzorju
v svetli dan spremenila,
moč morilca objemov
se bo okrepila.
Zadnja beseda
bo izrečena,
možnost za objem
pa zamujena.

Na ladji leteči
privihral bo morilec objemov,
z mrakom in temo
pod morjem zvezd
in ob vsakem
objemu nastavljal pest.

Nejc Ratej, 6. a

MOJ JEZIK, TVOJ JEZIK, NAŠ SVET

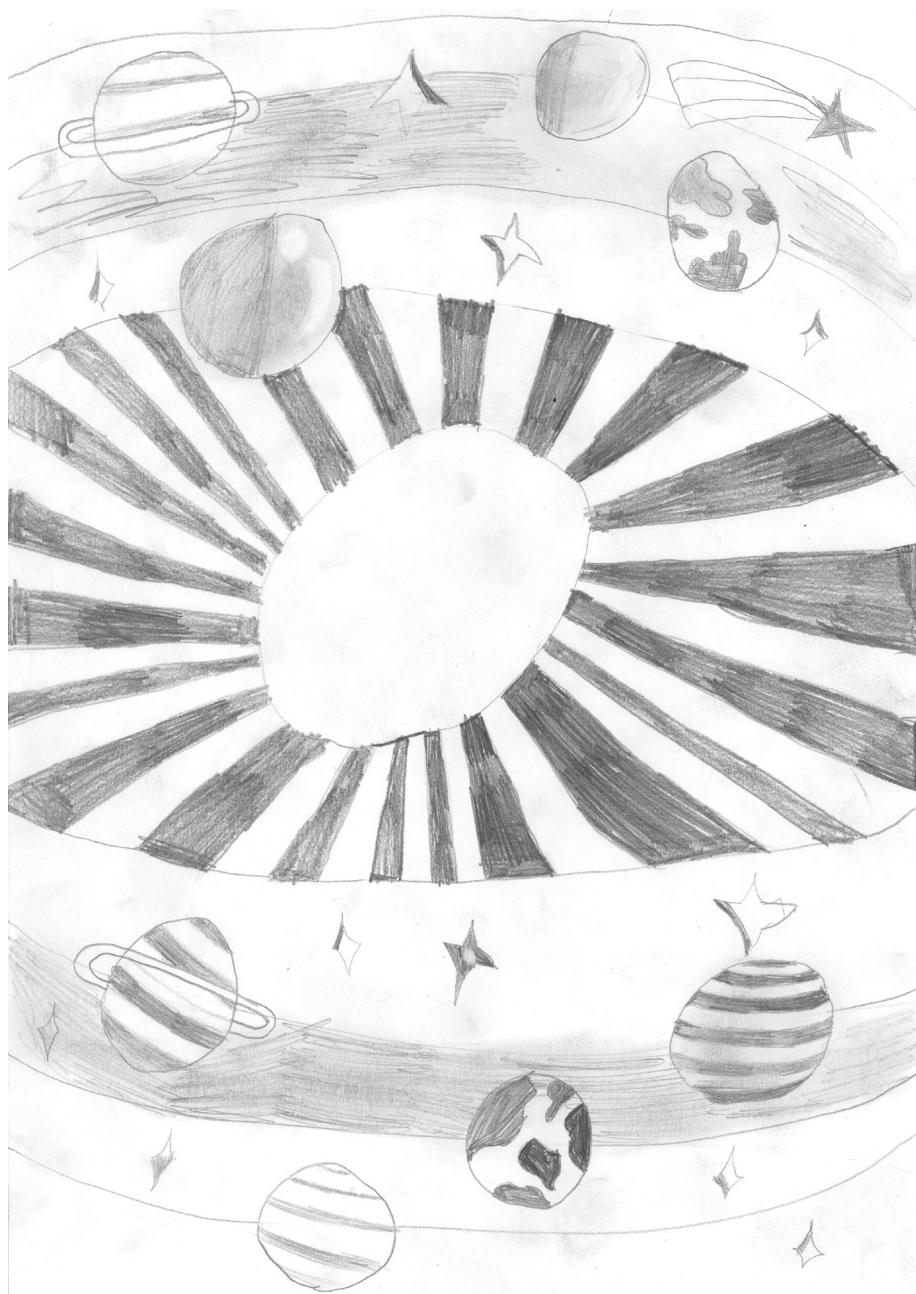
Jezik ... Kaj je zame jezik? Kaj je moj jezik?

Jezik je dar, ki sem ga prejel ob rojstvu. Je moja prva povezava z družino, s skupnostjo in kulturo, v kateri odraščam. Preko jezika izražam svoje misli, občutke in sanje ter oblikujem svojo identiteto.

Prepričan sem, da je jezik nekaj najpomembnejšega, kar povezuje človeštvo, bodisi v osebnih odnosih bodisi v širši družbi. Zame je veliko več kot le sredstvo za komunikacijo. Zavedam se, da si z njim med seboj delimo znanje, izražamo čustva in gradimo skupnosti. Preko jezika kot nosilca kulture, identitete in zgodovine se ohranjajo tradicije, prenašajo zgodbe ter ustvarjajo mostovi med različnimi generacijami in kulturami. V svetu, kjer je raznolikost jezikov velika, pa se razkriva tudi njegova izjemna moč, da preseže meje in združuje ljudi v veliko skupnost, v naš svet.

Moj jezik? Moj jezik je moj svet. Tvoj jezik? Tvoj jezik je tvoj svet. A ko se ta dva svetova srečata, nastane nekaj čudovitega, naš skupni svet.

Naš svet je zelo raznolik. Sam vidim prednosti raznolikosti jezikov, saj so kulturna bogatost in identiteta. Ker imamo različne jezike, ima vsak narod svoj jezik kot temelj identitete. Če bi jeziki nekaterih narodov izginili, bi se z njimi pozabilo tudi mnogo kulture, pomembnih osebnosti, pesmi, zgodb, mitov, legend in modrosti, ki oblikujejo identiteto skupnosti. Z jezikom imamo tudi različen pogled na svet, saj je dokazano, da jezik vpliva na to, kako ljudje zaznavajo svet. Jeziki so tudi mostovi med kulturami. Učenje drugih jezikov omogoča globlje razumevanje drugih kultur, zmanjšuje predsodke in odpira vrata v nove svetove. V nove svetove, ki so še vedno moj in tvoj svet.

Eva Cvijanović, 4. a

Ocenjujem, da so slabosti raznolikosti jezikovne ovire v komunikaciji, težave v izobraževanju in dostopu do informacij, neenakost ter jezikovna dominacija. Več jezikov pomeni tudi več možnosti za izražanje umetnosti, literature, poezije in glasbe, kar krepi občutek povezanosti med ljudmi. Vsak jezik prinaša svoje unikatne ritme, metafore in izrazna sredstva.

Če bi na svetu obstajal le en jezik, menim, da bi se lahko res bolje sporazumevali, to bi odpravilo jezikovne ovire in olajšalo sodelovanje v znanosti, tehnologiji, politiki in gospodarstvu. Tudi enostavnejše bi se bilo izobraževati, ker bi enoten jezik omogočil dostop do znanja in literature, ne glede na geografsko lokacijo. Pomembno pa je tudi, da bi svet lahko postal bolj povezan, saj bi en jezik spodbujal občutek pripadnosti eni skupnosti. Tudi učinkovitost v poslovanju bi se odvijala hitreje in bolj učinkovito, ampak ob tem pa bi se zgodila tudi izguba kulturne raznolikosti, saj so jeziki tesno povezani s kulturo in z zgodovino, ob tem pa tudi izguba identitete narodov in skupnosti. Svet bi lahko postal enoličen, saj nam jezik ponuja zanimivost in različnost. Meni to ne bi bilo všeč. Ob tem pa se mi postavi tudi vprašanje, kdo bi določal pravila tega jezika.

Človeštvo nima enega jezika tudi zato, ker so jeziki pogosto povezani z močjo in vplivom. Velike civilizacije, kot so bili Rimljani, Arabci ali Kitajci, so širile svoje jezike, vendar niso izbrisale lokalnih. Po kolonizaciji so se mnogi jeziki mešali, vendar nikoli ni prišlo do enega globalnega jezika. V zgodovini je človeštvo že poskušalo ustvariti enotne jezike, a jim tega ni uspelo. Upam, da jim tudi v prihodnosti ne bo, saj se mi porajajo sledeča vprašanja. Kaj bi se zgodilo z mojim jezikom? Kaj pa s tvojim? Ali ima slovenski jezik tako moč, da bi zavladal svetu? V takem primeru zagotovo, kar bi se zgodilo s tvojim jezikom, tebi ne bi bilo všeč, kajne.

Vsak jezik je edinstven. V sebi nosi zgodbe in načine razmišljanja, ki so se razvijala skozi stoletja. Slovenski jezik z melodijo svojih narečij in bogastvom besede pripoveduje zgodbo naše dežele, njenih ljudi in njihovih izkušenj. Podobno tudi drugi jeziki, od velikih svetovnih jezikov in vse

do tistih, ki jih govori le nekaj sto ljudi, odražajo pestro paleto kultur in pogledov na svet. Vsak jezik je dragocen, saj prispeva k raznolikosti našega sveta.

Tudi sam slovenski jezik je zelo pester. Pisana narečja bogatijo naš jezik in včasih se zdi, da že Slovenec s Koroške ne razume Slovenca s Primorske. Kakor koli že pa se vseeno ljudje v sodobnem času oklepamo svojih jezikov, svojih narečij, in sicer kot simbola kulturne in narodne pripadnosti.

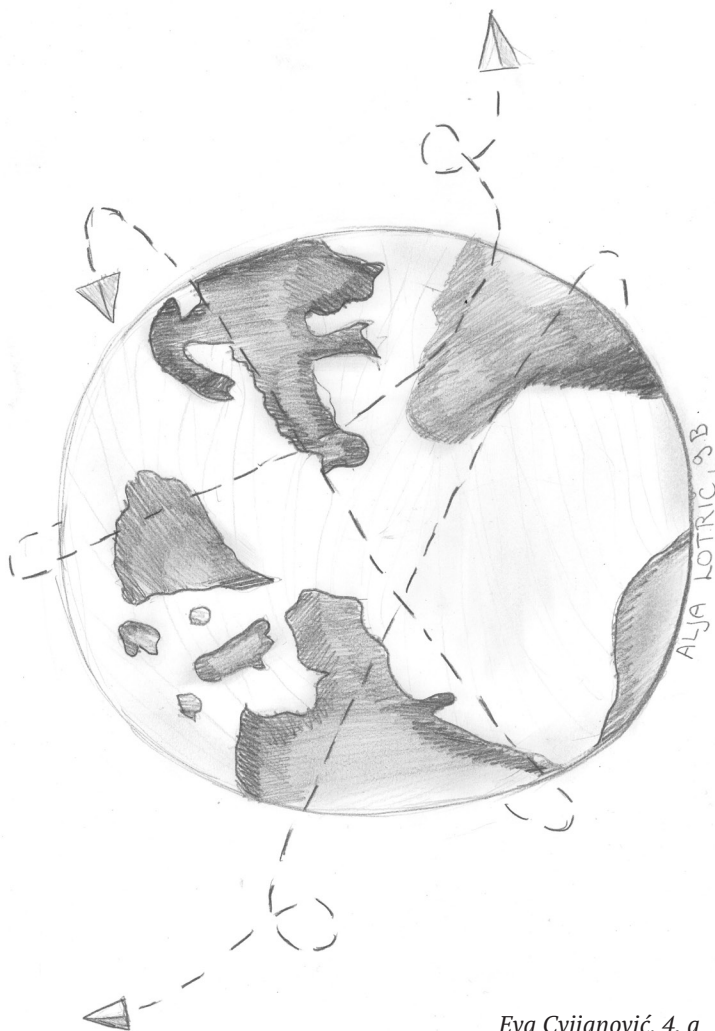
Kljub temu nas jezik včasih ločuje. Različni jeziki lahko ustvarijo ovire v razumevanju in komunikaciji. Toda prav v teh razlikah se skriva priložnost. Učenje tujega jezika ni zgolj usvojitev novih besed, temveč tudi spoznavanje drugega sveta – sveta, kjer ljudje drugače razumejo čas, prostor, naravo in odnose. Ko se trudimo govoriti jezik nekoga drugega, ne pokažemo le spoštovanja, ampak tudi željo po povezovanju.

V današnjem globalnem svetu se jeziki vse bolj prepletajo. Mednarodni jeziki, kot je angleščina, pogosto služijo kot mostovi med ljudmi iz različnih kultur. Kljub temu je pomembno, da ne pozabimo na svoj materni jezik in ga negujemo. Materni jezik je srce naše identitete in ohranjanje tega srca je ključno za našo kulturno raznolikost.

Jezik ostaja eden najmočnejših simbolov povezovanja med ljudmi. S svojo raznolikostjo nas bogati, hkrati pa nas uči, kako pomembno je razumevanje in spoštovanje različnih kultur in perspektiv. Preko jezika gradimo odnose, ohranjamo dediščino in si skupaj ustvarjamo prihodnost. Kljub izzivom, ki jih prinaša jezikovna raznolikost, je prav v tej raznolikosti ključ do inovacij, ustvarjalnosti in trajne povezanosti. Jezik ne povezuje le posameznikov, ampak celotne skupnosti in generacije, s čimer nam omogoča, da ohranjamo svoje korenine, medtem ko skupaj gradimo bolj povezan in razumevajoč svet.

Ko pomislim na naš svet, si ga lahko predstavljam kot velikanski mozaik, kjer vsak jezik predstavlja košček sestavljanke. Vsak košček je pomemben, saj brez njega mozaik ne bi bil popoln. Moj jezik, tvoj jezik, oba sta del tega velikega mozaika, ki ga skupaj sestavljamo.

Naš svet je lep prav zaradi svoje raznolikosti. Jezik je most, ki nas povezuje, in obenem okno, skozi katero vidimo bogastvo različnih kultur. Naj skrbimo za svoje jezike, spoštujemo jezike drugih in gradimo svet, kjer raznolikost ni ovira, temveč priložnost za medsebojno razumevanje in sodelovanje. Moj jezik, tvoj jezik ... Skupaj tvorita naš mavrični svet.

Eva Cvijanović, 4. a

POVEJ MI

Povej mi ...

Povej mi, kje si nocoj z glavo.

Kje si nocoj s svojimi mislimi, ko pa je nebo tako lepo?

Povej. Kje si?

Kje si, ko pa je tako mirno ozračje?

Ko pa je narava tako lepa.

Kje si, ko pa imaš tako malo, a hkrati tako veliko?

Povej mi ...

Kje si, ko so noči pretemne, da bi videla srečo?

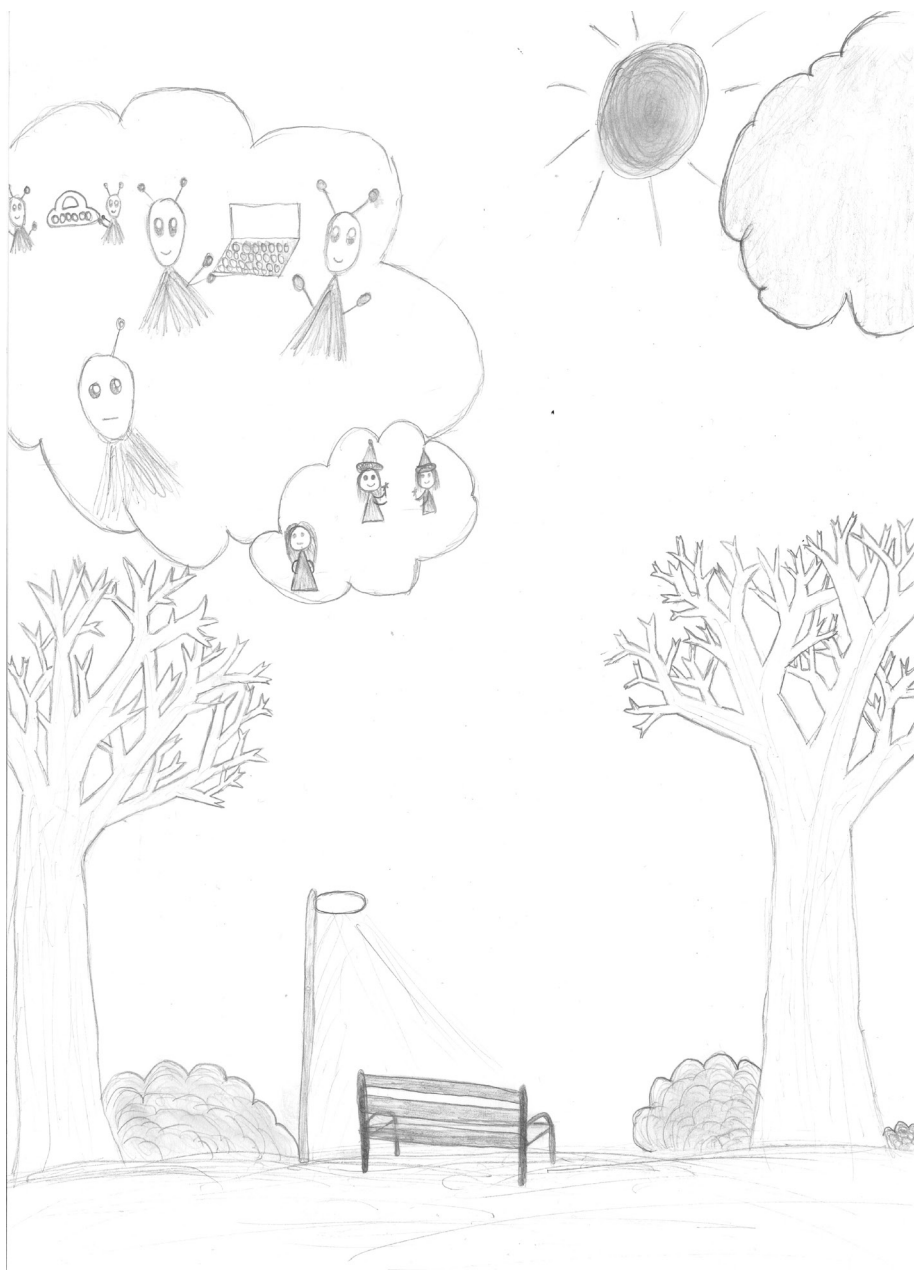
Kje si, ko pa čas teče naprej?

Kje si, ko Luna sveti presvetlo in Sonce žari premočno?

Kje si, ko si želiš biti le sama s seboj?

Lahko ti zastavim še mnogo vprašanj.

A kdo bo odgovoril nanje?

Ela Čremožnik, 9. b

Ela Čremožnik, 9. b

SEZNAM SODELUJOČIH AVTORJEV, MENTORJEV IN ŠOL

Amata Lucijana Bakonyi Berčič, 9. razred
mentorica Mojca Andrej
OŠ Prežihovega Voranca Maribor

Lara Brajović, 8. razred
mentorica Nataša Colja
OŠ Ludvika Pliberška Maribor

Neža Časar, 8. razred
mentorica Jasna Brenčič
OŠ 8 talcev Logatec

Sumeja Čehić, 8. razred
mentorica Sergeja Šorli
OŠ Zalog

Anika Čopič, 9. razred
mentorica Karmen Oset Žibret
OŠ Blaža Arnič Luče

Zoja Čujež, 9. razred
mentorica Biserka Hrnčič
OŠ Gustava Šiliha Velenje

Lara Čurč, 8. razred
mentorica Simona Jerčič Pšeničnik
OŠ Neznanih talcev Dravograd

Žiga Debevc, 9. razred
mentorica Valentina Toman
Čremožnik
OŠ Šempeter v Savinjski dolini

Filip Dečko, 8. razred
mentorica Jasna Brenčič
OŠ 8 talcev Logatec

Nadja Fetić Cociancich, 8. razred
mentorica Blanka Skočir
OŠ Frana Roša, Celje

Hana Golež, 9. razred
mentorica Nataša Colja
OŠ Ludvika Pliberška Maribor

Tisa Hočever, 9. razred
mentorica Irena Pleterski
OŠ Frana Metelka Škocjan

Viktoria Hočever, 9. razred
mentorica Irena Pleterski
OŠ Frana Metelka Škocjan

Arandjela Horvat, 9. razred
mentorica Sonja Lenarčič
OŠ Kidričevo

Žiga Horvat Dražnik, 9. razred
mentorica Mojca Pliberšek
OŠ Frana Roša, Celje

Maja Jereb, 9. razred
mentorica Anamarija Zorč
OŠ Rovte

Mia Maria Knez, 9. razred
mentorica Sanja Jazbinšek Sever
OŠ Šalek

Maj Kolar, 8. razred
mentorica dr. Ana Koritnik
OŠ Miklavž na Dravskem polju

Maja Kolarič, 9. razred
mentorica Katarina Kikec Bokan
OŠ Gornja Radgona

Neli Kramaršek, 9. razred
mentorica Suzana Filipčič
OŠ Petrovče

Luka Lampret, 9. razred
mentorica Sonja Lenarčič
OŠ Kidričevo

Brina Lamut, 8. razred
mentorica Mateja Hrastnik
OŠ Hudinja

Sofija Larikov, 9. razred
mentorica Nuša Ščuka
OŠ Vič

Maša Lesjak, 9. razred
mentorica Suzana Filipčič
OŠ Petrovče

Lina Lipovšek, 8. razred
mentorica Nina Senica
OŠ Lava Celje

Alja Lotrič, 9. razred
mentorica Maja Verhovšek
OŠ Frana Roša, Celje

Maks Matjašec, 8. razred
mentorica Nina Gladež
OŠ Prežihovega Voranca Ravne na
Koroškem

Mateja Medved, 9. razred
mentor Stane Škarja
OŠ Šmartno

Lana Mirt, 9. razred
mentorica dr. Ana Koritnik
OŠ Miklavž na Dravskem polju

Ben Moravec Medle, 8. razred
mentorica Darja Šinkovec
OŠ Brusnice

Nika Mubi, 8. razred
mentorica Andrej Šebenik
OŠ Orehek Kranj

Ana Nagode, 9. razred
mentorica Barbara Facija
OŠ Tabor Logatec

Bor Novak, 8. razred
mentorica Polona Otoničar Pajk
JVIZ OŠ Toneta in Franceta Kralja
Dobrepolje

Vid Novak, 8. razred
mentorica Valentina Toman
Čremožnik
OŠ Šempeter v Savinjski dolini

Marko Paska, 8. razred
mentorica Simona Jerčič Pšeničnik
OŠ Neznanih talcev Dravograd

Lina Pečenko, 9. razred
mentorica Anamarija Lah Šuster
III. OŠ Celje

Marija Plaskan Hodnik, 9. razred
mentorica Mojca Cestnik
OŠ Polzela

Filip Podržaj, 8. razred
mentorica Aleksandra Lorbek
OŠ Istrskega odreda Gračišče

Agneza Primorac, 8. razred
mentorica Sergeja Šorli
OŠ Zalog

Izabela Evelin Rozman, 9. razred
mentorica Katarina Leban Škoda
OŠ Sostro

Nina Selič, 9. razred
mentorica Doroteja Kostanjevec
OŠ Markovci

Nuša Šuster, 9. razred
mentorica Mateja Hrastnik
OŠ Hudinja

Loriana Turnšek, 9. razred
mentorica Marija Kronovšek
OŠ Polzela

Nany Urbas, 9. razred
mentorica Jasna Colnerič
OŠ Ferda Vesela Šentvid pri Stični

Zoja Vidmar, 9. razred
mentorica Katja Janič
I. OŠ Celje

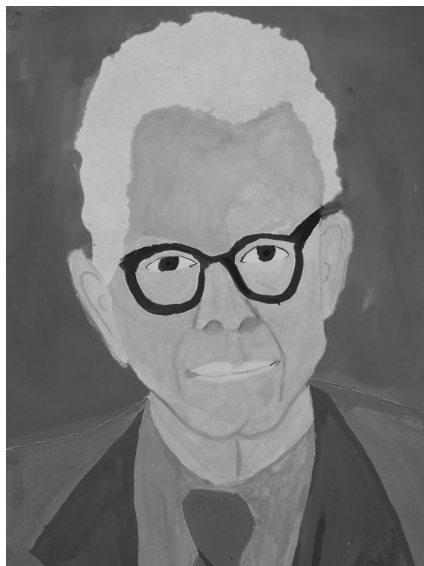
Kaja Žafran, 9. razred
mentorica Romana Daugul
III. OŠ Celje

Mark Gobec, 6. a

O FRANU ROŠU

Na hiši v Jenkovi ulici številka 30 v Celju spominska plošča opozarja mimoidoče, da je tu živel in pisal pisatelj Fran Roš (1898–1976). Bil je ne samo pisatelj, ampak tudi pesnik, dramatik, publicist, satirik in pedagoški delavec, ki je svoje življenje posvetil vzgoji in izobraževanju mladih ter pisanju. Za njegove zasluge, namenjene Celju in Celjanom, ter literarno delo, ga je leta 1955 tedanja občinska komisija za odlikovanja odlikovala z nazivom »častni meščan«. Iz rodnega Kranja se je štiri leta star s starši in bratom preselil v Celje, kjer je oče dobil službo tajnika na okrajnem glavarstvu.

Kot osnovnošolec je obiskoval okoliško šolo v Celju in bil med najboljšimi učenci zapisan v »zlato knjigo«, nato pa slovensko nižjo gimnazijo. Preden je končal višjo gimnazijo, ki je bila samo nemška, je moral v vojsko, saj je v tistem času divjala prva svetovna vojna. Na fronto ga zaradi bolezni niso poslali. Po vojni se je pod poveljstvom Rudolfa Maistra skupaj s Franjem Malgajem in Srečkom Puncerjem, ki sta v tej borbi padla, boril za Koroško. Nato je študiral pravo v Zagrebu, a je študij opustil in se posvetil učiteljskemu poklicu. Najprej je služboval v Preboldu, kjer je spoznal ženo, nato pa v Celju, kamor se je leta 1930 z družino preselil v svojo novo hišo. V začetku druge svetovne vojne so ga Nemci kot zavednega Slovenca z ženo, sinom

Franom in hčerko Sonjo izgnali v Srbijo. Ko se je po vojni vrnil iz izgnanstva, je opravljal delo šolskega nadzornika in nazadnje poučeval zgodovino na celjskem učiteljskišči, kjer je vzgojil več generacij mladih učiteljev. Leta 1953 se je upokojil in se še bolj posvetil pisanju.

Njegovi pisateljski začetki segajo v gimnazijska leta, ko je bil Rudolf Maister, s pesniškim imenom Vojanov, mentor mladim literatom. Roš je pisal leposlovna dela in publicistične članke za periodiko od dijaških let do svoje smrti, ki ga je še polnega načrtov odtrgala delu, življenju in družini. Pokopan je na celjskem pokopališču.

Kot pedagog in oče je poznal otroški svet in za otroke napisal *Juretovo potovanje in še kaj*, *Medvedek Rjavček*, *Medvedek Dija*, *Letalec Nejček*, *Vid Nikdarsit*, *Tinca brez mezinca*. Tri njegove celovečerne otroške igre: *Čarobna piščalka*, *Desetnica Alenčica in Ušesa carja Kozmijana* so igrali v poklicnih gledališčih in na odrih kulturnih društev, prav tako komedijo *Mokrodolci*. Napisal je številna dramska besedila za različne šolske prireditve, ki so večinoma ostala v rokopisu in tipkopisu. Sad obdobja izgnanstva v Srbiji sta knjigi: zbirka dokumentarnih pesmi *Pesmi iz ječe in pregnanstva* in njegovo najbolj obsežno delo *Slovenski izgnanci v Srbiji 1941–1945*.

Pisatelj Fran Roš je v svojem času predstavljal osrednjo kulturno osebnost Celja. S svojimi literarnimi in publicističnimi prispevki je sodeloval v številnih otroških revijah in drugih publikacijah, predvsem pa je polnil kulturne strani Celjskega tednika, zdaj Novega tednika. Njegova bibliografija, v kateri niso upoštevana številna humoriistična dela in travestije, namenjene za Pavliho, šteje okrog 1500 gesel. Napisala jo je Antonija Fras. Učenci Osnovne šole Frana Roša v Celju so enajst let, od 1986 do 1997, raziskovali njegovo delo in življenje ter napisali sedemnajst raziskovalnih nalog. Šola je kot rezultat raziskovalnega dela izdala in založila pesniški zbirki *Ljubil sem te, življenje* in otroške pesmi *Čarovnije*. Učenci pa so leta 1997 uprizorili Roševo *Čarobno piščalko*, otroško igro v treh dejanjih, ki je doživela

sedemnajst ponovitev. Z njo so se istega leta predstavili tudi na Linhartovem gledališkem srečanju izbranih gledaliških skupin na Vrhniku.

Kdor je pisatelja Frana Roša poznal, ga pomni kot izjemnega človeka, ki je imel rad ljudi in se je znal vsakomur posvetiti. Gledališka igralka Nada Božič, sošolka Roševe hčerke Sonje Roš Smrekar, se ga je takole spominjala: »Kadar sva se srečala, je pozdravil tako, da je snel svoj črni klobuk in v nekakšnem loku po molierovsko zamahnil z njim in pozdravil. Ljudi, kot je bil Fran Roš, ni več. Takšni ljudje so izumrli.« Za zasluge, ki so jih Celjani Franu Rošu priznali, so štiri leta po njegovi smrti, bilo je leta 1980, v Celju po njem poimenovali novo osnovno šolo v Novi vasi. Leta 2006 so si učenci Osnovne šole Frana Roša, člani turističnega krožka, za predstavitev osebnosti svojega kraja izbrali pisatelja Frana Roša. Od leta 1986 na Osnovni šoli Frana Roša v Celju potekajo Roševi dnevi – literarno srečanje osnovnošolcev, ki se je iz krajevnega srečanja razširilo na območno, nato pa na državno prireditel, letos že sedemintrideseto.

*Ljudmila Conradi (1942–2023),
soustanoviteljica Roševih dni*

POVRATEK

Saj to so vendar tiste zvezde,
ki so nekoč sijale v noč,
in to so vendar tisti gaji,
ki so šumeli tod nekoč.
Vse je tako kot v tistih časih.
Le potniku, ki v tihi kraj
z otrplim srcem se je vrnil,
zašel je davnih zvezd sijaj.

UPON MY RETURN

Yet, all the stars are but the same,
The very stars of long ago;
And all the leafy parks are there
Which once were rustling, do they care?
And all is as it used to be.
Not to the traveller who now is back
With broken heart to homely shore;
Not to the traveller /not to the traveller/
Whose sparkling stars will shine no more.

*Prevedla/Translated by: Milica Žuža
(Fran Roš; Ljubil sem te, življenje; COŠ Fran Roš, Celje, 1990)*

NAJBOLJŠA LITERARNA ŠOLSKA GLASILA

Na naslov Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti je ob letošnjem razpisu za najboljša osnovnošolska in srednješolska literarna glasila do roka prispelo 8 različnih publikacij (od tega 3 v spletni verziji) s 7 osnovnih šol in centra za komunikacijo, sluh in govor.

Letošnja bera listov je zelo kakovostna in vsi zaslužijo pohvale. Odlikujejo se z jasnimi uredniškimi koncepti, za njihovimi stranmi pa često razbiramo pozitivne vplive kvalitetnega pouka, delavnic ustvarjalnega pisanja in raznovrstnih projektnih in tematskih nalog. Kljub širjenju tematik spisja in boljšega obvladovanja besedilnih vrst pa še vedno ohranjajo najdragocenejše: pristen otroški izraz.

HAIKU SLOVENIJA 2024 »DRUŽINA«

Mentorici: Mojca Lipužič Moravec (lit.), Ana Koren (lik.);

OŠ Cerkno

Utemeljitev: Tradicija šolskega glasila na OŠ Cerkno je bogata, saj ga pod imenom Mlada rast izdajajo že dobrih šest desetletij in so za njegovo kakovost prejeli že številna priznanja. Pesniški almanah osemdesetih haikujev zajema nagrajene in izbrane haikuje, ki so jih na tej šoli zbrali v okviru 18. mednarodnega tekmovanja v pisanju otroške haiku poezije, ki poteka v okviru JAL Fundacije na Japonskem. Projekt je odličen primer poučevanja književnosti s spodbujanjem otroške ustvarjalnosti in medšolskega sodelovanja, saj so v publikacijo vključene presežne pesniške stvaritve osnovnošolcev iz vse Slovenije. Publikacija je bogato ilustrirana z izvirnimi ilustracijami učencev izšla v 300 izvodih.

OH, KAKO LEP JE TA SVET – spletna verzija

Mentorice: Mihaela Dorner (lit.), Urška Klinc (obl.), Janja Tomažič (lik.);

OŠ Franca Rozmana - Staneta Maribor

Utemeljitev: Oh, kako lep je ta svet je literarno-likovni šolski zbornik, objavljen na spletu. Z njim so na OŠ Franca Rozmana - Staneta Maribor zaozkrožili pestre pedagoške dejavnosti, s katerimi so posvečali še več pozornosti ohranjanju duševnega zdravja, svojega in drugih. Učitelji so mlade usmerjali

v razmislek in pisanje o občutjih, odnosih z drugimi (prijatelji, 'sovražniki', starejšimi, sorodniki, sosedi ...), postavljanju meja, stvareh, ki jih veselijo ali pomirjajo, lastnostih, ki jih imajo radi, glasbi, ki jih sprosti, itd. Prevladujejo pesmi, ki se prepletajo s spisi, v katerih otroci izpovedujejo svoja občutja in razmišljanja, z domišljajskimi in doživljajskimi sestavki in kritičnimi refleksijami ob prebiranju knjig. Kakovostno še močnejša je likovna plat zbornika, saj se ob besedilih vrstijo risbe, grafike, lepljenke, posnetki skulptur ipd. Lahko se strinjamo z likovno mentorico Janjo Tomažič, ki je zapisala: »Dobrega opazovalca ob ogledu likovnih del prvotni občutek pristnega otroškega 'veselja do življenja' in iskrenost likovnega sporočila tudi globlje nagovarjajo.«

PORTOROŠKE RIBICE

Mentorji: Vesna Lešnik Baruca (lit.), Sanja Tošič in Vasko Vidmar (lik.),
Center za komunikacijo, sluh in govor Portorož

Utemeljitev: V tokratnih Portoroških ribicah se najde nekaj šaljivih zgodb, razmišljanj učencev zadnjih treh razredov o svojih dosežkih pa tudi o miru in prijateljstvu, veliko domišljajskih zapisov na motive iz prebrane literature, pravljic, parodij in fantastičnih pripovedi, a tudi recept in potopis ne manjkata. Bralec se lahko potopi v motivno in oblikovno pestre pesmi, v stripe in v prave likovne umetnine. Ta portoroški list znova dokazuje, da je pri kulturni vzgoji tega centra v ospredju kriterij izvirnega otrokovega literarnega poskusa, saj uspešno mentorsko delo izhaja predvsem iz otrokove avtentičnosti in je posredno.

MOČ BESED – ŠOLSKO GLASILO OB DNEVU ŠOLE

Mentorici: Simona Jerčič Pšeničnik, Ana Triller (lit.), Igor Vitrih (lik.);
OŠ Neznanih talcev Dravograd

Utemeljitev: V glasilu Moč besed, ki je izšlo ob praznovanju 40. obletnice dravograjske osnovne šole, so se otroci »spogledovali z močjo besed«. V njem so učenci od 1. do 9. razreda razvrstili svoje najboljše pisanje in ga likovno nadgradili. Razmišljali so o jeziku, s katerim lahko osrečujemo, a tudi ranimo, in ob tem tudi o medsebojnih odnosih. Preproste refleksije so nadgradili z doživljajskimi spisi, pesmimi, lepljenkami po Kosovelovem vzoru, s stripom, zapisi spominov babic in dedkov in besedili v narečju kot delu nesnovne kulturne dediščine. Poseben pomen tega tematsko urejenega glasila je, da so

mentorji spodbudili k sodelovanju večino otrok na šoli. Tako je vsak izmed njih lahko rekel, da je to resnično tudi njegov list.

SPLET LITERARNIH BISEROV – spletna verzija

mentorica Branka Đaković;

OŠ Šmarje pri Jelšah

Utemeljitev: Splet literarnih biserov je šolsko literarno glasilo, ki združuje ustvarjalne prispevke v obliki pesmi, zgodb in drugih literarnih poskusov učencev OŠ Šmarje pri Jelšah. Mentorica ga predstavlja takole: »Vsak zapis odseva domišljijo, čustva in razmišljanja. To izkazuje ljubezen do pisane besede, ustvarjalno izražanje in kritično mišljenje ter ponuja prostor za deljenje literarnih talentov. Namenjeno je vsem, ki cenijo moč besed in uživajo v literarnem ustvarjanju.« Tako na spletu lahko prebiramo izbrane pesmi, poslane na razpis v spomin E. Peroci, poustvarjene verze ob prebiranju O. Župančiča, pesmi na teme šole, domovine in ljubezni, najmlajši pa nas razveselijo s pravljičami.

SamoRASTniki – KJE SE KUPI PRIJATELJSTVO?

Mentorici: Mojca Andrej, Marija Podstenšek (lit.);

OŠ Prežihovega Voranca Maribor

Utemeljitev: SamoRASTniki so že večkrat pohvaljeni in nagrajeni literarni list, saj vedno znova kaže na kakovostno mentorsko delo z mladimi. Najnovejši Mariborski šolski literarni zbornik iz OŠ Prežihovega Voranca nosi podnaslov Glasilo ustvarjalnosti učenk in učencev. V njem se prepletajo vsebinsko in zvrstno pestri otroški literarni prispevki učencev od 1. do 9. razreda; tokrat razmišljajo o vrednotah: prijateljstvu, svobodi, naravi, miru, ljubezni in zaupanju. Poigravajo se z literarnimi zvrstmi, pišejo vse od duhovitih pesmic pa do poskusov izpovedne in refleksivne lirike, lotijo se pripovedke, črtico predelajo v dnevniške zapise, s pomočjo računalnika oblikujejo stripe, vse skupaj pa zaokrožijo s fotografijami vseh razredov.

VREMŠČICA

mentorica Alenka Tomazin (lit.);

OŠ dr. Bogomirja Magajne Divača

Utemeljitev: Vremščica je že dolga leta dober primer pregledno in živahno

urejenega lista, čigar uredniki in sodelavci ob mentoričini opori dobro obvladujejo sodobne novinarske zvrsti in se občasno lotevajo tudi pisanja z literarno ambicijo. Tokrat je osrednja tema rek »lepa beseda lepo mesto najde«. Učenci so razmišljali, kaj ta rek pomeni, in ustvarili pesmi, krajše zgodbe, slike. Najmlajši so pripravili slovar besed, ki so za njih lepe, malo starejši so razmišljali o besedah, ki vzbudijo prijetne občutke ali nas prizadenejo, devetošolci pa so raziskali zgodovinsko močne besede. Pokazali so, da se znajo lotiti ankete in jo računalniško obdelati, da napišejo dober intervju, sestavijo rebus in križanke, nekaj prispevkov pa napišejo tudi v angleščini in italijanščini.

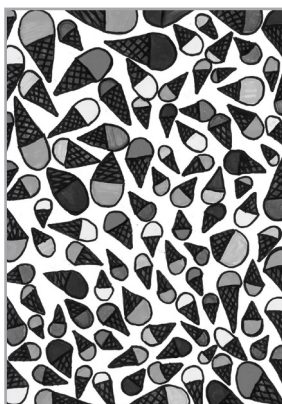
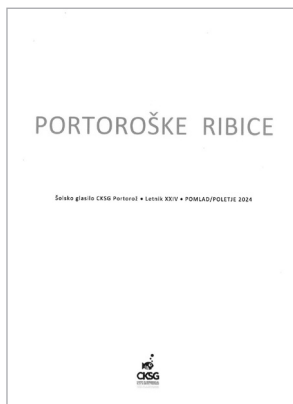
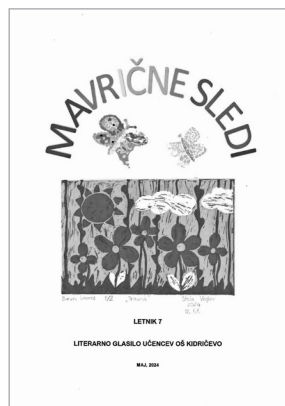
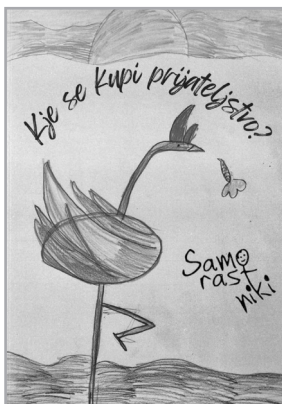
MAVRIČNE SLEDI – spletna verzija

mentorica Sonja Lenarčič (lit.),
OŠ Kidričevo

Utemeljitev: V Mavričnih sledeh prevladuje pesništvo, tako da list, čeprav v njem beremo tudi prozne in dramske poskuse, počasi prerašča v pesniško zbirko. Tematsko lepo razporejeni v rubrike nizajo razdelke o ljubezni, medsebojnem spoštovanju, družini, mami, šoli, knjigah, ljudeh, videnju samega sebe, prijateljstvu, dobroti, prijaznosti, nasilju, naravi, ekologiji, današnjem svetu, prihodnosti, letnih časih in običajih, v prozi pa predvsem poustvaritve pravljič in pripovedk. Učitelji in mentorica nadvse veliko učencev od 3. do 9. razreda uspevajo prepričati, da je »pisanje nekaj očarljivega, neponovljivega in da je ustvarjalnost, svoboda in čiščenje duše«.

Čestitamo!

prof. Miha Mohor

SREDNJEŠOLSKA GLASILA

Letošnja bera srednješolskih glasil je nekoliko skromnejša, ko gre za število poslanih primerov, vendar izredno bogata, tako vsebinsko kot tudi oblikovno, ko gre za končno podobo posamezne izdaje. Mentorji poslanih glasil se dobro zavedajo, kaj pomeni bdeti nad dijaki in jim svetovati, predvsem pa jih pravilno usmerjati. Nazadnje namreč pridemo do spoznanja, da so posamezna glasila izredno lepo oblikovana, besedila spretno predstavljena, slednja pa so žanrsko bogata in odlično zastopana s strani več dijakov. Glasila torej izpolnijo svoj prvotni namen, tj. da živijo s šolo in literaturo delajo živo in aktualno. Vsem šestim glasilom je potrebno priznati, da so na zelo visoki ravni, zato vsem podeljujemo pohvalo oz. priznanje.

MAESTRAL

mentorica Ines Cergol

Gimnazija Koper

Utemeljitev: Vsa tudi (skoraj) dosledno sledijo zahtevi, da mora biti glasilo v prvi vrsti literarno – nekoliko se tu od tega odmakne Maestral, v katerem sicer prevladujejo literarna besedila, tista, ki se od tega nekoliko odmaknejo, pa so tudi bolj ali manj povezana s kulturo. Glasilo je skrbno razdeljeno na določene sklope, v katerih objavljajo številni dijaki. Literarna besedila se gibljejo od klasičnih do izrazito modernih, ki svoj preboj iščejo prav v jezikovnem in slogovnem eksperimentu. Prav to občutljivo ravnovesje med svobodo in odgovornostjo napisanega glasilo uspe doseči že na samem začetku in ga vzdržuje vse do konca.

MAGMA

glavni urednici: Maša Hacin in Nana Novak (maturantki)

mentorica Špela Zupan

Šolski center Celje, Gimnazija Lava

Utemeljitev: V majhnem deležu smo odmika od strogo leposlovnih vsebin deležni še pri glasilu Magma, kjer pa po drugi strani vse žubori od raznolikih literarnih besedil. Glasilo je tudi likovno raznovrstno, pomemben delež pa je namenjen še fotografiji. Posebno pomembna pa je velikokrat dosežena vez med besedo in sliko, tako recimo pri fotohaikujih, ki določen utrinek zamr-

znejo v neskončni vtis tako z jezikom kot tudi z vizualnimi podobami. Prevladuje poezija, kar nas glede na starost piscev in osebnoizpovedne nagibe le-teh ne preseneča, a je veliko takih, ki primarni zapis izrazito nadgrajujejo - gre torej za mlade avtorje, ki obetajo in prinašajo tisti presežni več.

POJOČA BREZPOTJA

mentorica Ana Žunič

Gimnazija Kranj

Utemeljitev: Zelo obsežno je tudi glasilo Pojoča brezpotja – kar navdušuje pri njem, je to, da se je prijavilo k sodelovanju toliko dijakov s svojimi deli, ki se nazadnje povežejo v organsko celoto. Priča smo celo notranji »dramaturgiji«, ki kaže na to, da pesmi niso postavljene povsem naključno. Tudi to glasilo krasijo izvirni likovni prispevki, ki se mnogokrat odlično povežejo z besednim delom, včasih pa pride tudi do izvirnih nasprotij, ki odlično učinkujejo na bralca. Mnoge pesmi so prvoosebne, vendar potenciranemu intimizmu navkljub neredko prinašajo izvirnost in energičnost. Gre za svobodni verz, v ospredju pa so mnogotere čustvene tenzije, ki se na koncu uresničijo na zelo izvirne načine.

FLEGMA

mentorica Lucija Mirkac

ŠC Ravne na Koroškem, Gimnazija Ravne na Koroškem

Utemeljitev: Izvirnost že vseskozi pripisujemo tudi glasilu Flegma, ki nas že vsa leta navdušuje z izjemno vizualno komponento, ob raznovrstna besedila pa so letos trčila še taka s poudarjeno humorno noto, kar lahko samo pozdravimo. Temnim odtenkom navkljub deluje zračno in nagovarja z globokimi sestavki, pesmimi, na drugi strani pa seveda s samosvojo celostno zasnovo. Ta se prične z nagovorom urednice, ki nas povabi v skrivnostno bero, skrito za mistično tančico, ki jo bralec počasi in z vznemirjenjem odkriva. V tem oziru glasilo premika meje, saj poskuša vplivati na bralca, vendar ne le skozi posamezne poetike, pač pa tudi z osrednjo idejo, ki se razvije pred bralci.

PER PARTES

mentorica Dragica Šteh

Srednja šola Josipa Jurčiča Ivančna Gorica

Utemeljitev: Za bralce izredno hvaležno je tudi glasilo Per partes, ki je pravzaprav pesniška zbirka treh avtoric, treh mladih pesnic, ki nagovarjajo vsaka s svojo poetiko. Vsaka od njih stavi na svoje specifične poetološke vzorce in mehanizme, vsaka poskuša nagovoriti bralce s svojimi slogovnimi prijemi. Zbirka prinaša pesmi, ki so skrbno in natančno izbrane, pregledno in zračno predstavljene, zatem pa učinkovito sklenjene v svežo celoto. Opazi se močna angažiranost mentorjev in dijakinj, ki so se povezali in skupaj napravili zgodbo o literarni odličnosti. Seveda pa ne smemo pozabiti, da je zbirka učinkovito obogatena tudi z likovnimi dodatki.

PESNIK PADA Z ROKAMI, IZTEGNJENIMI PROTI SONCU

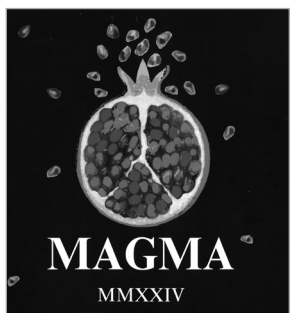
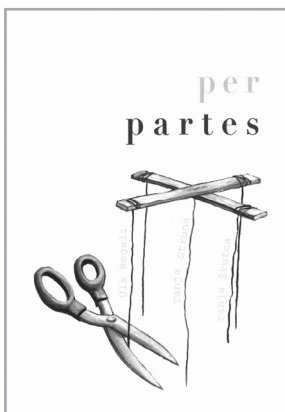
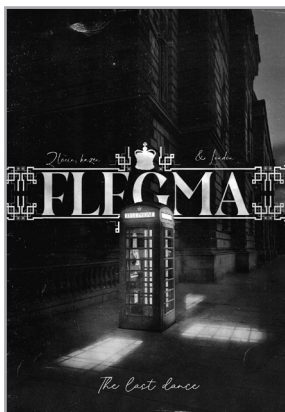
mentorica Nina Medved

II. gimnazija Maribor

Utemeljitev: Red, struktura, odlična organiziranost in izvirna notranja zasnova pa so gotovo oznake za glasilo Pesnik pada z rokami, iztegnjenimi proti soncu. Pravzaprav gre za zbornik, morda celo almanah dosledno izbranih pesmi, ki jih podpisujejo različni mladi avtorji. Zbornik odraža - kot že vsa leta poprej - intenzivno literarno angažiranost krožka tudi v širšem kontekstu, saj je ta izdaja zgolj pika na i sicer izredno široki paleti literarnega udejstvovanja mladih avtorjev. Pesmi so ekspresivne, izvirne, dodelane. Temeljijo na nenehnem iskanju presežnega, novega, izvirnega - in to jim tudi uspeva. Le čestitamo lahko vsem avtorjem, ki so tudi letos uspeli zasnovati tako navdihujočo izdajo!

Iskrene čestitke vsem uredništvom!

dr. David Bedrač

SLIKA JEZIKA

IBBY - Mednarodna zveza za mladinsko književnost - je 2. april proglasila za mednarodni dan knjig za otroke prav na kongresu v Ljubljani (1966), ko je predsednica IBBY postala legendarna direktorica Mladinske knjige Zorka Peršič. Praznujemo ga vse od leta 1967.

Poslanico in plakat, s katerima potem praznujemo vsako leto, pripravi vsako leto druga sekcija IBBY. Letos je to nizozemska sekcija IBBY. Pesem Slika jezika je napisala Rian Visser, ilustrirala pa Janneke Ipenburg. V slovenščino jo je prevedla Mateja Seliškar Kenda.

Rian Visser je pripravila tudi predloge za ustvarjanje, ki jih najdete na: <https://ibby.si/>

V Mestni knjižnici Ljubljana, Pionirski, pa so kot vsako leto pripravili Bralno spodbujevalno akcijo. Ta v letu, ko Ciciban praznuje 80 let, prinaša izbor knjig, ki so svojo pot začele v revijah:

<https://www.mklj.si/pionirska/bralnospodbujevalna-akcija/>

Slovenska sekcija Ibby

D drugega aprila leta 1805 se je na Danskem rodil veliki pravljicar **Hans Christian Andersen**.

Vsako leto na njegov rojstni dan praznujemo svetovni dan otroških in mladinskih knjig.

In vsako leto ena od držav prispeva besedilo in ilustracijo za ta imeniten praznik.

Letos je to Nizozemska. Pesem je prispevala pesnica Rian Visser, v slovenski jezik jo je prevedla Mateja Seliškar Kenda. Ilustracijo je prispevala Janneke Ipenburg.

zBBY

INTERNATIONAL
BOARD ON
BOOKS FOR
YOUNG PEOPLE

Slika jezika

Rian Visser

Prevedla Mateja Seliškar Kenda

Lahko kaj narišeš
k besedam,
k rečém, ki jih rečem?

Nariši na primer
prepih,
mraz,
vihar,
cmok in tesnobo
ali zgolj smolo,

nariši prehlad,
vzdih,
vonj svežega kruha,
čas,
hip,
začetek in konec
navdih,

nariši kraj, kjer nekdanj,
kraj, kjer nikdar,
kraj, kjer zdaj zdaj
se nekaj zgodi,

nariši bolečino pesti,
okus morja.

Lahko je karkoli,
naj vidim vse,
reciva ljubezen,
pozneje,
nekoč in mogoče.

Nariši slike
k moji pesmi,
a kakršnih si sam želiš:
te besede,
nekdanj moje,
so zdaj tvoje.

KRATKA ZGODOVINA ROŠEVIH DNEVOV

1. Roševi dnevi (1986)

Kratka predstavitev: srečanje mladih ustvarjalcev literarnih del, v spomin na prijatelja otrok, učitelja in literata Frana Roša (Roševi dnevi), ob praznovanju krajevnega praznika; vabita Krajevna konferenca SZDL Nova vas in COŠ Frana Roša, sodelujoče šole COŠ Frana Roša, OŠ Ivana Kovačiča Efenke in I. osnovna šola, do 5 učencev OŠ, prisotna prof. Božena Orožen, vodja oddelka za raziskovalno delo in posebne zbirke KEK Celje.

Število sodelujočih: 14 učencev,
3 osnovne šole

2. Roševi dnevi (1987)

Kratka predstavitev: organizirata KS Nova vas in COŠ Frana Roša, vabljenе vse osnovne šole, učenci celjskih osnovnih šol so brali svoja literarna dela; uvodoma se je predstavila pesnica Jana Kvas iz Celja (samozaložba pesniške zbirke Pripotovanje); prof. Ljudmila Kajtner je v publikaciji napisala spremno besedo; raziskovalno nalogo o delu in življenju Frana Roša je predstavila mentorica Ljudmila Conradi.

Število sodelujočih: 18 učencev,
8 osnovnih šol

3. Roševi dnevi (1988)

Kratka predstavitev: vabita KS Nova vas in COŠ Frana Roša ob pomoči Zveze kulturnih organizacij Celje (ZKO Celje); pri organizaciji sodelujejo Milena Smisl, Ljudmila Conradi, Vika Nendl, Nevenka Matelič-Nunčič (OŠ IKE),

Aleksander Beccari (I. OŠ); vabljeni mladi literarni ustvarjalci iz celjskih osnovnih šol; predstavitev raziskovalne naloge o dramskih tekstih Frana Roša; sodelujoči so brali svoja dela in prejeli priznanja ZKO Celje.

Število sodelujočih: 21 učencev,
11 osnovnih šol

4. Roševi dnevi (1989)

Kratka predstavitev: učenci vseh celjskih in okoliških šol; izvedba na COŠ Frana Roša; v organizaciji Zveza kulturnih organizacij (ZKO), KS Nova vas, COŠ Frana Roša, OŠ Ivana Kovačiča-Efenke; celodnevno srečanje z literarno delavnico, pogovorom z znanim literarnim ustvarjalcem, oblikovanjem zbornika literarnih prispevkov sodelujočih, druženje od 10h do 17h zaključek; srečanja z branjem besedil

Število sodelujočih: 14 učencev,
3 osnovne šole

Mentorja delavnice: **Miha Mohor,**
Aleksander Beccari

5. Roševi dnevi (1990)

Kratka predstavitev: organizacija ZKO, KS Nova vas, COŠ Frana Roša, OŠ Ivana Kovačiča-Efenke, Prva osnovna šola, novi pogoj - največ 2 učenca 7. ali 8. razreda; ogled zanimivosti mesta ob Savinji pod vodstvom prof. Božene Orožen; v čitalnici KEK predstavitev zbirke pesmi Frana Roša Ljubil sem te, življenje, branje literarnih prispevkov, podelitev nagrad.

Število sodelujočih: 19 učencev,
11 osnovnih šol

6. Roševi dnevi (1991)

Kratka predstavitev: organizacija: OŠ Ivana Kovačiča-Efenke, COŠ Frana Roša in ZKO; celodnevna prireditev; največ 2 učenca 7. ali 8. razreda; nagrade (3 najboljši prejmejo gledališki abonma SLG, vsi dobijo enoletna članarina KEK); pozdrav ravnatelja g. Germadnika, ogled Radia Celje in Novega tednika, oddaja v živo, predstavitev literarnih del v eter, počitek in druženje v mestnem parku, v parku snemanje oddaje Opoldanska mavrica, ogled tiskarne Cetis, v čitalnici KEK zaključek s predstavitvijo literarnih prispevkov.

Število sodelujočih: 19 učencev,
11 osnovnih šol

7. Roševi dnevi (1992)

Kratka predstavitev: organizacija OŠ Frana Roša in IV. osnovna šola; vožnja v Rimske Toplice, ogled Aškerčevine, vodič prof. Božena Orožen; v oddelku za študij OKC prebiranje del, podelitev nagrad in predstavitev zbirke Čarovnije (učenci OŠ Frana Roša).

Število sodelujočih: 17 učencev,
9 osnovnih šol

8. Roševi dnevi (1993)

Kratka predstavitev: organizacija OŠ Frana Roša in IV. osnovna šola; do 5 učencev 6., 7. ali 8. razreda; ustvarjanje v Levstikovi sobi OKC pod vodstvom Milene Blažič, ogled Radia Celje, predstavitev pod vodstvom glavnega in odgovornega urednika g. Mitja Umnika; predstavitev občinstvu, trem najboljšim nagrade.

Število sodelujočih: 25 učencev,
8 osnovnih šol

Mentorica delavnice: **dr. Milena Blažič**

9. Roševi dnevi (1996)

Kratka predstavitev: organizator OŠ Frana Roša po dveletnem premoru; učenci 7. in 8. razreda; največ dva učenca; celodnevna prireditev; nagrada za 3 najboljše prozne prispevke; vsi prejeli še zbirko otroških pesmi Frana Roša Čarovnije; odhod na grob Frana Roša; ogled razstave del Frana Roša, recital njegove proze, literarna delavnica (tri ure), zaključek ob v veliki predavalnici, predstavitev literatov.

Naslov zbornika: SREČANJE S KAČO
Število sodelujočih: 24 učencev,
9 osnovnih šol

Mentor delavnice: **Marjan Tomšič**

10. Roševi dnevi (1997)

Kratka predstavitev: organizira OŠ Frana Roša, največ 2 učenca 7. ali 8. razreda; tri nagrade za najboljše; vsak udeleženec prejme darilo; ogled Celja; ogled razstave del Frana Roša in raziskovalnih nalog o njem, literarna delavnica, zaključek v veliki predavalnici OŠ Frana Roša, predstavitev literatov.

Naslov zbornika: OBUPAN UČENEC
(avtorica naslova Lidija Zazijal, OŠ Frankolovo)

Število sodelujočih: 24 učencev,
9 osnovnih šol

Mentor delavnice: **Marjan Tomšič**

11. Roševi dnevi (1998)

Kratka predstavitev: organizira OŠ Frana Roša, tri nagrade za najboljše poslane prispevke; pet nagrad za izvirno pisanje; literarni večer ob 100-letnici rojstva Frana Roša.

Naslov zbornika: SANJE SANJAVE
Število sodelujočih: 24 učencev,
11 osnovnih šol

Mentor delavnice: **Marjan Tomšič**

12. Roševi dnevi (1999)

Kratka predstavitev: organizacija: OŠ Frana Roša, Sklad RS za ljubiteljske kulturne dejavnosti (SLKD), SLKD OI Celje; tri nagrade; izbrani na literarno delavnico; sodelujejo šole iz celotnega celjskega področja; dopoldne spoznavanje Roševe celjske poti; literarna delavnica Pravljica (Marjan Tomšič); literarni večer z recitali mladih v Pokrajinskem muzeju Celje.

Naslov zbornika: ŽIVLJENJE JE KOT REKA (avtorica Doris Kuder, OŠ Hudiinja, Celje)

Število sodelujočih: 39 učencev,
18 osnovnih šol

Mentor delavnice: **Marjan Tomšič**

13. Roševi dnevi (2000)

Kratka predstavitev: organizacija OŠ Frana Roša, SLKD in OI Celje; celjskim šolam se pridružijo tudi koroške osnovne šole; nagrajenci dobijo knjižne nagrade; pozdrav ravnatelja Dobnika; kratek kulturni program; ogled Celja in Roševe hiše; literarni večer.

Naslov zbornika: LJUBEZNI NI NIKOLI DOVOLJ (avtor Dino Lalič, OŠ Frana Roša, Celje)

Število sodelujočih: 35 učencev,
18 osnovnih šol

Mentorica delavnice: **Bina Štampežmavc**

14. Roševi dnevi (2001)

Kratka predstavitev: organizacija OŠ Frana Roša, SLKD in OI Celje; po en avtor 7. ali 8. razreda; srečanje postane državno; literarna delavnica; ogled mestnega središča, delavnici za učence in mentorje, literarni večer v glasbeni šoli, podelitev nagrad in priznanj.

Naslov zbornika: ŠEPET RESNICE (avtorica naslova Maruša Pozvek, IV.

osnovna šola, Celje)

Število sodelujočih: 29 učencev,
29 osnovnih šol

Mentorja delavnic: **Milan**

Dekleva, dr. Milena Blažič.

15. Roševi dnevi (2002)

Kratka predstavitev: organizacija: OŠ Frana Roša, SLKD in OI Celje; en avtor 7. ali 8. razreda; državna prireditev; šest nagrad; ogled mestnega središča in gradu; delavnici za učence in mentorje, literarni večer v glasbeni šoli, podelitev nagrad in priznanj.

Naslov zbornika: KORENINE V ZAČETEK ŽIVLJENJA GREDO (izbrani verz je iz pesmi Drevo, avtorica Helena Mejač, OŠ Frana Kranjca, Celje)

Število sodelujočih: 53 učencev,
41 osnovnih šol

Mentorja delavnic: **Marijan Pušavec, dr. Milena Blažič.**

16. Roševi dnevi (2003)

Kratka predstavitev: organizacija: OŠ Frana Roša, SLKD in OI Celje; en avtor 7. ali 8. razreda; državna prireditev; ogled mestnega središča in gradu; Roševa hiša; delavnici za učence in mentorje; literarni večer v glasbeni šoli, podelitev nagrad in priznanj.

Naslov zbornika: MALO DRUGAČEN SEM ... PA KAJ? (avtorica naslova Anja Čretnik Videmšek, III. osnovna šola, Celje)

Število sodelujočih: 41 učencev,
33 osnovnih šol

Mentorici delavnic: **Tanja Plevnik, dr. Milena Blažič.**

17. Roševi dnevi (2004)

Kratka predstavitev: ogled mestnega središča, gradu in Roševe hiše; delavnici za učence in mentorje; literarni

večer v glasbeni šoli, podelitev nagrad in priznanj.

Naslov zbornika: V ŠTIRINAJSTEM

(naslov je iz pripovedi V štirinajstem, avtorica Špela Modrijan, OŠ Rovte)

Število sodelujočih: 66 učencev,

56 osnovnih šol

Mentorja delavnic: **Zoran Pevec, Liljana Klemenčič.**

18. Roševi dnevi (2005)

Kratka predstavitev: razstava v šolski knjižnici o Franu Rošu; ogled mestnega središča, gradu in Roševe hiše; delavnici za učence in mentorje; literarni večer v glasbeni šoli, podelitev nagrad in priznanj.

Naslov zbornika: ISKRICE V OČEH

(izbrani naslov je iz proznega sestavka Iskrice v očeh, avtorica Nina Fridl, OŠ Artiče)

Število sodelujočih: 35 učencev,

35 osnovnih šol

Mentorja delavnic: Primož Suhodolčan, Zoran Pevec.

19. Roševi dnevi (2006)

Kratka predstavitev: širitev še na za-
mejske šole; šest nagrad; ogled mestnega središča, gradu in Roševe hiše; delavnici za učence in mentorje; literarni večer v glasbeni šoli, podelitev nagrad in priznanj.

Naslov zbornika: ZDAJ GRE VSE DO

MEJ (izbrani verz je iz pesmi Vse je mogoče, avtorica Alenka Malovrh, OŠ Antona Martina Slomška, Vrhnika)

Število sodelujočih: 48 učencev,

48 osnovnih šol

Mentorja delavnic: **Lilijana Praprotnik Zupančič, Drago Medved.**

20. Roševi dnevi (2007)

Kratka predstavitev: učenci si pod vod-

stvom učencev gostiteljev ogledajo znamenitosti Celja; v dvorani JSKD okrogla miza za mentorje, vodi jo Dragica Breskvar, sodelujejo še Miha Mohor, David Bedrač in Matej Krajnc; ogled Celja s Starega gradu; ogled spominske sobe Frana Roša na Jenkovi 30; koncert Mateja Krajnc, delavnici za učence in mentorje; odprtje razstave v Osrednji knjižnici Celje (Roševi dnevi 1986-2007, 20 let Roševih dni, avtorji Lucija Hajnšek, Ljudmila Conradi, Srečko Maček, Antonija Mešl); literarni večer v glasbeni šoli, podelitev sedmih nagrad in treh priznanj za dvajsetletno delo (OŠ Frana Roša, Antonija Mešl, Ljudmila Conradi).

Naslov zbornika: RAD SE POTEPAJ Z OBLAKI (verz je iz pesmi Sonce, avtorica Tadeja Logar, OŠ Podgora, Ilirska Bistrica)

Število sodelujočih: 45 učencev,

45 osnovnih šol

Mentorja delavnic: **David Bedrač, Zoran Pevec.**

21. Roševi dnevi (2008)

Kratka predstavitev: ogled razstave Živeti v Celju 1900-2000 v Muzeju novejši zgodovine Celje; okrogla miza za mentorje pod vodstvom Dragice Breskvar v Levstikovi sobi in ogled razstave osnovnošolskih glasil iz istotomenskega natečaja glasil; delavnici za učence in mentorje; ogled spominske sobe Frana Roša na Jenkovi 30; zaključna prireditev v dvorani glasbene šole; podelitev šestih nagrad.

Naslov zbornika: STOPI NA PRSTE, DA POKUKAŠ ČEZ ROB (verz je iz pesmi Vrtinec utopičnih misli, avtorica Gaja Naja Rojec, OŠ Vrhovci, Ljubljana)

Število sodelujočih: 50 učencev,

50 osnovnih šol

Mentorja delavnic: **David Bedrač,**
Ana Porenta.

22. Roševi dnevi (2009)

Kratka predstavitev: za učence 8. in 9. razredov osnovnih šol; vabljenih 20 učencev z mentorji; ogled mesta Celje pod vodstvom učiteljice OŠ Frana Roša, Branke Černezel; ogled znamenitega celjskega stropa v Pokrajinskem muzeju z nastopom Mateja Krajnca; ogled Roševe hiše na Jenkovi 30; delavnici za učence in za mentorje; v Muzeju novejša zgodovine otvoritev 2. razstave izbranih literarnih glasil osnovnih šol Slovenije; podelitev nagrad najboljšim; osrednja prireditev v dvorani glasbene šole s podelitvijo knjižnih nagrad; podelitev petih nagrad.

Naslov zbornika: ODLETIVA TJA V VIŠAVE, PUSTIVA VES SVET ZA SEBOJ (verz je iz pesmi Odletiva skupaj, avtorica Neya Keber, OŠ Franja Malgaja, Šentjur)

Število sodelujočih: 51 učencev,
51 osnovnih šol

Mentorja delavnic: **Aksinja Kermauner,** **Miha Mohor.**

23. Roševi dnevi (2010)

Kratka predstavitev: za učence 8. in 9. razredov osnovnih šol; vabljenih 20 učencev z mentorji; zbor udeležencev na OŠ Frana Roša; literarni delavnici za učence in mentorje; spominska plošča na hiši v Jenkovi 30, kjer je Fran Roš živel od leta 1933 do 1976; kratek kulturni program in odkritje plošče (podžupan Stane Rozman in dr. Sonja Roš Smrekar, Roševa hči); v Pokrajinskem muzeju ogled razstave o znani popotnici in Celjanki Almi Karlin; otvoritev 3. razstave izbranih lite-

rarnih glasil osnovnih šol Slovenije; podelitev nagrad najboljšim; osrednja prireditev v dvorani glasbene šole s podelitvijo knjižnih nagrad, podelitev šestih nagrad.

Naslov zbornika: NAJ SVET ČUTI Z MENOJ (iz proznega sestavka Življenje kot pesem, avtorica Iva Đekić Tajnšek, III. osnovna šola, Celje)

Število sodelujočih: 48 učencev,
43 osnovnih šol

Mentorja delavnic: **Jana Kolarič,**
Miha Mohor.

24. Roševi dnevi (2011)

Kratka predstavitev: za učence 8. in 9. razredov osnovnih šol; vabljenih 20 učencev z mentorji; zbor udeležencev na OŠ Frana Roša; literarni delavnici za učence in mentorje; predstavitev dela v delavnicah; ogled Roševe spominske sobe na Jenkovi 30; v Osrednji knjižnici Celje otvoritev 4. razstave izbranih literarnih glasil osnovnih šol Slovenije in podelitev nagrad najboljšim; osrednja prireditev v dvorani glasbene šole s podelitvijo petih knjižnih nagrad.

Naslov zbornika: MOJE MISLI SO VČASIH VEČJE OD MENE (izbrani naslov je iz zgodbe Potovanje v iskanje sebe, avtorica Teja Ristič, OŠ 8 talcev, Logatec)

Število sodelujočih: 45 učencev,
45 osnovnih šol

Mentorici delavnic: **Vida Mokrin – Pauer,** **Barbara Korun.**

25. Roševi dnevi (2012)

Kratka predstavitev: za učence 8. in 9. razredov osnovnih šol; vabljenih 20 učencev z mentorji; zbor udeležencev na OŠ Frana Roša; literarni delavnici za učence in mentorje; predstavitev

dela v delavnicah; ogled Roševe spominske sobe na Jenkovi 30; v Osrednji knjižnici Celje otvoritev 5. razstave izbranih literarnih glasil osnovnih šol Slovenije in podelitev nagrad najboljšim; osrednja prireditev v dvorani glasbene šole s podelitvijo petih knjižnih nagrad.

Naslov zbornika: MISLIM, DA RAZU-MEM SVET (naslov je iz cikla pesmi Teje Gerjovič, OŠ Franca Rozmana–Staneta, Maribor)

Število sodelujočih: 48 učencev,

47 osnovnih šol

Mentorici delavnic: **Lilijana**

Klemenčič, Majda Koren.

26. Roševi dnevi (2013)

Kratka predstavitev: za učence 8. in 9. razredov osnovnih šol; vabljenih 20 učencev z mentorji; zbor udeležencev na OŠ Frana Roša; literarni delavnici za učence in mentorje s predstavitvijo vsebine; ogled Roševe spominske sobe na Jenkovi 30; v Osrednji knjižnici Celje otvoritev 6. razstave izbranih literarnih glasil osnovnih šol Slovenije in podelitev nagrad najboljšim; osrednja prireditev v dvorani glasbene šole s podelitvijo petih knjižnih nagrad.

Naslov zbornika: NAJLEPŠE DARILO JE ŽIVLJENJE SAMO (naslov je iz pripovedi Na grenki strani življenja Blaža Šobe, OŠ Šempeter v Savinjski dolini)

Število sodelujočih: 51 učencev,

51 osnovnih šol

Mentorici delavnic: **Jana Bauer, Ida Mlakar.**

27. Roševi dnevi (2014)

Kratka predstavitev: za učence 8. in 9. razredov osnovnih šol; vabljenih 20 učencev z mentorji; novost vsaka šola sodeluje z dvema avtorjema; na

voljo dve tematiki (prosta ter ponujeni naslov); vsi udeleženci prejeli darilno vrečko (pisalo, beležka, predstavitev Celja, knjiga Cvetke Bevc Prigode Špelce Žvekič); Roševa energijska kroglica; Roševi dnevi dobijo svoj znak; zbor udeležencev na OŠ Frana Roša; literarni delavnici za učence in mentorje s predstavitvijo dela na delavnicah; ogled Roševe spominske sobe na Jenkovi 30; v Osrednji knjižnici Celje otvoritev 7. razstave izbranih literarnih glasil osnovnih šol Slovenije in podelitev nagrad najboljšim; osrednja prireditev v dvorani glasbene šole s podelitvijo petih knjižnih nagrad.

Naslov zbornika: V ZRAKU JE SLADEK VONJ PO LESU IN NOTAH (citaj je iz dnevniškega zapisa List iz mojega dnevnika, avtorica Robin Vodeb, OŠ Frana Roša, Celje)

Število sodelujočih: 99 učencev,

67 osnovnih šol

Mentorja delavnic: **Nataša Konc Lorenzutti, Zoran Pevec.**

28. Roševi dnevi (2015)

Kratka predstavitev: za učence 8. in 9. razredov osnovnih šol; vabljenih 20 učencev z mentorji; vsaka šola lahko sodeluje z dvema avtorjema, na voljo dve tematiki (prosta ter ponujeni naslov); vsi udeleženci prejeli darilno vrečko; Roševa energijska kroglica; Roševi dnevi imajo svoj znak; zbor udeležencev na OŠ Frana Roša; literarni delavnici za učence in mentorje; ogled Roševe spominske sobe na Jenkovi 30; v Osrednji knjižnici Celje otvoritev 8. razstave izbranih literarnih glasil osnovnih in srednjih šol Slovenije in podelitev nagrad najboljšim; osrednja prireditev v dvorani glasbene šole s podelitvijo petih knjižnih nagrad.

Naslov zbornika: PTICE SMO NA MO-
GOČNEM KONJU (izbrani verz je iz
pesmi Linija, avtorica Maja Strmčnik,
OŠ Antona Aškerc, Velenje)
Število sodelujočih: 52 učencev,
36 osnovnih šol
Mentorja delavnic: **Nina Kokelj, Ma-
tej Krajnc.**

29. Roševi dnevi (2016)

Kratka predstavitev: za učence 8. in 9.
razredov osnovnih šol; vabljenih 20
učencev z mentorji; vsaka šola sode-
luje z dvema avtorjema, na voljo dve
tematiki (prosta ter ponujeni naslov);
vsi udeleženci prejeli darilno vrečko;
Roševa energijska kroglica; Roševi
dnevi imajo svoj znak; novost: knjižno
kazalo; zbor udeležencev na OŠ Frana
Roša, organizacijskemu odboru se je
pridružila tudi Urška Bittner Pipan,
pomočnica direktorja JSKD za pro-
gram; literarni delavnici za učence in
mentorje; predstavitev dela v delav-
nicah; ogled Roševe spominske sobe
na Jenkovi 30; v Osrednji knjižnici
Celje otvoritev 9. razstave izbranih
literarnih glasil osnovnih in srednjih
šol Slovenije in podelitev nagrad naj-
boljšim; osrednja prireditev v dvorani
glasbene šole s podelitvijo petih knji-
žnih nagrad.

Naslov zbornika: MINLJIVOST JE NAJ-
VEČJA SILA SVETA (izbrani verz je iz
pesmi Življenje, avtorica Mojce Arzen-
šek, OŠ Ob Dravinji; avtorica slike Niki
Konda, OŠ Frana Roša, Celje)
Število sodelujočih: 60 učencev,
41 osnovnih šol
Mentorja delavnic: **Peter Svetina in
Andrej Predin**

30. Roševi dnevi (2017)

Kratka predstavitev: Roševi dnevi do-

bijo prenovljen znak – avtorica Tina
Pregelj Skrt, na Krekovem trgu je raz-
stava ob 30. Roševih dnevih, v Osrednji
knjižnici Celje je otvoritev 10. razstave
izbranih literarnih glasil. Naslov zbor-
nika: JUTRO JE ZAČETEK PUSTOLO-
VŠČINE (izbrani verz je iz pesmi Jutro,
avtor Matej Boštjančič, OŠ Valentina
Vodnika, Ljubljana)

Število sodelujočih: 48 učencev,
28 osnovnih šol

Mentorja delavnic: **dr. Barbara Simo-
niti, Boštjan Gorenc – Pižama**

31. Roševi dnevi (2018)

Kratka predstavitev: v Centru za poezi-
jo Tomaža Šalamuna brnje dveh fina-
listov po Roševih dnevih, v Osrednji
knjižnici Celje je otvoritev 11. razstave
izbranih literarnih glasil.

Naslov zbornika: KDO SMO IN KAM
GREMO (izbrani naslov je naslov be-
sedila avtorja Martina Steblovnika, III.
OŠ Celje)

Število sodelujočih: 39 učencev,
39 osnovnih šol

Mentorici delavnic: **mag. Suzana
Tratnik, dr. Valerija Bužan**

32. Roševi dnevi (2019)

Kratka predstavitev: v Centru za po-
ezijo Tomaža Šalamuna brnje petih
finalistov po Roševih dnevih, v Osre-
dnji knjižnici Celje je otvoritev 12.
razstave izbranih literarnih glasil.
Naslov zbornika: LAHKO JE ZGOLJ
BESEDA ... (Anika Simončič, 9. razred,
OŠ Boštanj)

Število sodelujočih: 66 učencev,
46 osnovnih šol

Mentorja delavnic: **Žiga X.
Gombač, Neli K. Filipić**

33. Roševi dnevi (2020)

(virtualno srečanje preko ZOOM-a, zaradi epidemije virusa korona)
Naslov zbornika: SVET SE VRTI, A JAZ STOJIM (izbrani naslov je verz pesmi Nočna mora avtorice Lučke Zagrajšek, OŠ Boštanj)
Število sodelujočih: 61 učencev, 38 osnovnih šol
Mentorja delavnic: **Janja Vidmar, Damijan Stepančič**

34. Roševi dnevi (2021)

(virtualno srečanje preko ZOOM-a, zaradi epidemije virusa korona)
Naslov zbornika: GREVA SKUPAJ LO-VIT OBLAKE (izbrani naslov je verz pesmi Daleč potuješ mi, misel; avtor Mai Colnarič, OŠ Kidričevo)
Število sodelujočih: 46 učencev, 32 osnovnih šol
Mentorja delavnic: **Benka Pulko, Boštjan Videmšek**

35. Roševi dnevi (2022)

Naslov zbornika: LADJICA LETI V NE-ZNANO (izbrani naslov je verz pesmi Štopar v galaksiji; avtor Uroš Germek, OŠ Dušana Bordona Semedela - Koper)
Število sodelujočih: 53 učencev, 31 osnovnih šol
Mentorja delavnic: **Ksenija Medved, Damijan Šinigoj**

36. Roševi dnevi (2023)

Naslov zbornika: MI MLADI SMO KJUT (izbrani naslov je verz pesmi Lajf je tak kjut; avtorica Zaja Postružnik, OŠ Olge Meglič Ptuj)
Število sodelujočih: 44 učencev, 27 osnovnih šol
Mentorici delavnic: **Neli K. Filipič, Barbara Korun**

36. Roševi dnevi (2023)

Naslov zbornika: MI MLADI SMO KJUT (izbrani naslov je verz pesmi Lajf je tak kjut; avtorica Zaja Postružnik, OŠ Olge Meglič Ptuj)
Mentorici delavnic: **Neli K. Filipič, Barbara Korun**
Število sodelujočih: 44 učencev, 27 osnovnih šol

37. Roševi dnevi (2024)

Naslov zbornika: NAPREJ IN NAV-ZGOR (izbrani naslov je naslov dramskega besedila avtorice Žive Toplak, OŠ Šmartno)
Število sodelujočih: 39 učencev, 25 osnovnih šol
Mentorici delavnic: **Mateja Gomboc, Katarina Gomboc Čeh**

38. Roševi dnevi (2025)

Naslov zbornika: MOJ JEZIK, TVOJ JEZIK, NAŠ SVET (izbrani naslov je tema natečaja)
Število sodelujočih: 46 učencev, 31 osnovnih šol
Mentorici delavnic: **dr. Marijanca Ajša Vižintin, Selma Skenderović**

FOTOUTRINKI S 37. SREČANJA ROŠEVI DNEVI 2024

Kazalo

Vojin Mlinarević: Ustvarjalna moč mladih na natečaju 38. Roševi dnevi, uvodni pozdrav ravnatelja	9
Marijanca Ajša Vižintin: Naš svet, ki ga skupaj soustvarjamo, je pisan	10
Nagrajena besedila z ocenami Selme Skenderović	13
Sofija Larikov: To noč je vsak lahko, karkoli si želi biti.....	15
Maša Lesjak: Moj jezik, tvoj jezik	22
Loriana Turnšek: Iskanje svetlobe v temi	24
Zoja Vidmar: Moj jezik, tvoj jezik, naš svet.....	29
Kaja Žafran: Pesem vetra	32
Druga izbrana besedila	35
Seznam sodelujočih avtorjev, mentorjev in šol	79
Ljudmila Conradi: O Franu Rošu	83
Fran Roš: Povratek	86
Fran Roš: Upon my return	86
Najboljša literarna šolska glasila	87
Slika jezika in mednarodni dan knjig za otroke	96
Kratka zgodovina Roševih dnevov	98
Fototrinki s 37. srečanja Roševi dnevi 2024	106

KOLOFON

MOJ JEZIK, TVOJ JEZIK, NAŠ SVET

Zbornik izbranih literarnih besedil s srečanja
38. ROŠEVI DNEVI 2025

Izdal	Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti s svojo območno izpostavo Celje
Zanj	Damjan Damjanovič
Uredila	Barbara Rigler
Besedila izbrali	Marijanca Ajša Vižintin in Selma Skenderović
Lektoriranje	Lucija Hajnšek, Mojca Pliberšek
Slika na naslovnici	Lana Kruh, 8. a
Likovni prispevki	Učenci in učenke Osnovne šole Frana Roša, Celje
Mentor	Dejan Petrovič
Foto	Dejan Petrovič, arhiv OŠ Frana Roša, Celje
Tisk in oblikovanje	Eurograf, d. o. o., Mirsad Burgić
Naklada	250 izvodov

Celje, april 2025

MOJ JEZIK, TVOJ JEZIK, NAŠ SVET

SREDA, 2. APRILA 2025,
v Celju

OŠ Frana Roša,
Cesta na Dobrovo 114

10.15–10.30 Zbor udeležencev na
Osnovni šoli Frana Roša v Celju.

10.30–13.30 Delavnici na
Osnovni šoli Frana Roša, Celje:

Marijanca Ajša Vižintin,
MEDKULTURNE UČNE URE
(za mentorice, mentorje, urednice in
urednike),

Selma Skenderović,
JEZIČNI MOSTOVI
(za mlade avtorice in avtorje).

14.00–14.45 Predstavitev literarne
in mentorske delavnice ter podelitev
priznanj izbranim avtorjem in potrdil
mentorjem za udeležbo v literarnih
delavnicah.

15.00 ZAKAJ JE POMEMBNO
OBJAVLJATI V ŠOLSKIH
LITERARNIH PUBLIKACIJAH
IN ZAKAJ V LITERARNIH
REVIJAH?,

okrogla miza o literarnih publikacijah ob
kavi in Roševih kroglicah.

Osrednja knjižnica Celje,
Muzejski trg 1a

16.15 Odprtje 17. razstave najboljših
šolskih literarnih glasil z branjem
avtorskih besedil osnovnošolcev in
srednješolcev v Osrednji knjižnici Celje.

Glasbena šola Celje,
Slomškov trg 10

17.00 MOJ JEZIK, TVOJ
JEZIK, NAŠ SVET,

osrednja prireditev s podelitvijo
nagrad najboljšim avtoricam in priznanj
najboljšim šolskim literarnim glasilom.

ČETRTEK, 10. APRILA 2025,
v Ljubljani

Center za poezijo Tomaža
Šalamuna, Cankarjeva 5

17.00 Branje avtorskih besedil finalistk
po Roševih dnevih 2025 s kulturnim
programom.